

Προπτυχιακή Εργασία

Σίνα Νίκος

Αλβανικό Σύνταγμα

Μετάφραση: Σίνα Νίκος
Επιμέλεια μετάφρασης: Μακρή Ευγενία

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

ΨΗΦΙΣΤΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ
ΤΙΡΑΝΑ, 21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1998

Εμείς, ο Λαός της Αλβανίας, με υπερηφάνια και επίγνωση της ιστορίας μας, με αίσθημα ευθύνης για το μέλλον,
με πίστη στον θεό και/ή στις άλλες οικουμενικές αξίες
με την απόφαση να οικοδομήσουμε ένα κοινωνικό και δημοκρατικό κράτος δικαίου, που θα εγγυάται τα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες του ανθρώπου,
με πνεύμα ανοχής και θρησκευτικής συνύπαρξης,
με την δέσμευση για προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και προσωπικότητας καθώς και για την ευημερία όλου του έθνους, για την ειρήνη, την ευμάρεια, τον πολιτισμό, και την κοινωνική αλληλεγγύη,
με επίγνωση της μακράιωνης επιδίωξης του Αλβανικού λαού για την εθνική ταυτότητα και την ενότητα,
με τη βαθιά πεποίθηση ότι η δικαιοσύνη, η ειρήνη, η αρμονία και η συνεργασία ανάμεσα στα έθνη αποτελούν τις ύψιστες αξίες της ανθρωπότητας.

ΨΗΦΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

- Το πολίτευμα της Αλβανίας είναι Κοινοβουλευτική Δημοκρατία.
- Η Δημοκρατία της Αλβανίας είναι ενίοιο και αδιαίρετο κράτος.
- Η διακυβέρνηση της χώρας βασίζεται σε ελευθερίες, ίσες, γενικές και περιοδικές εκλογές.

Άρθρο 2

- Η κυριαρχία στη Δημοκρατία της Αλβανίας ανήκει στον λαό.
- Ο λαός ασκεί την κυριαρχία μέσω των εκπροσώπων του ή άμεσα.
- Η Αλβανική Δημοκρατία μπορεί να συμμετέχει σε οργανισμούς συλλογικής ασφάλειας για την διασφάλιση της ειρήνης και των εθνικών συμφερόντων, με νόμο, που ψηφίζεται από την πλειοψηφία του συνόλου των βουλευτών.

Άρθρο 3

Η ανεξαρτησία και η εδαφική ακεραιότητα, η αξιοπρέπεια του ανθρώπου, οι ελευθέρια και τα δικαιώματα του, η κοινωνική δικαιοσύνη, η συνταγματική τάξη, η πολυφωνία, η εθνική ταυτότητα και η κληρονομιά, η θρησκευτική συνύπαρξη καθώς και η αρμονική συμβίωση των Αλβανών με τις μειονότητες αποτελούν τις θεμελιώδεις αρχές που σέβεται και προστατεύει το Κράτος.

Άρθρο 4

1. Ο νόμος αποτελεί τη βάση και τα όρια της κρατικής δράσης.
2. Το Σύνταγμα είναι ο υπέρτατος νόμος της Δημοκρατίας της Αλβανίας.
3. Οι διατάξεις του συντάγματος είναι άμεσης εφαρμογής, εκτός από τις περιπτώσεις που το Σύνταγμα ορίζει διαφορετικά

Άρθρο 5

Η Δημοκρατία της Αλβανίας εφαρμόζει το διεθνές δίκαιο, που είναι δεσμευτικό γι' αυτή.

Άρθρο 6

Η οργάνωση και η λειτουργία των οργάνων που προβλέπονται στο Σύνταγμα, ρυθμίζονται με τους αντίστοιχους νόμους, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες το Σύνταγμα ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 7

Το σύστημα διακυβέρνησης της Αλβανικής Δημοκρατίας στηρίζεται στη διάκριση και ισοτιμία των εξουσιών, νομοθετικής, δικαστικής και εκτελεστικής.

Άρθρο 8

1. Η Δημοκρατία της Αλβανίας προστατεύει τα εθνικά δικαιώματα του Αλβανικού λαού που ζει έξω από τα σύνορά της.
2. Η Δημοκρατία της Αλβανίας προστατεύει τα δικαιώματα των Αλβανών πολιτών που διαμένουν προσωρινά ή μόνιμα έξω από τα σύνορά της.
3. Η Δημοκρατία της Αλβανίας εξασφαλίζει βοήθεια στους Αλβανούς πολίτες βοήθεια που ζούν και εργάζονται εκτός των συνόρων του Κράτους, για να διατηρήσουν και να αναπτύξουν τους δεσμούς τους με την πολιτισμική και εθνική κληρονομιά.

Άρθρο 9

1. Τα πολιτικά κόμματα ιδρύονται ελεύθερα. Η οργάνωση τους πρέπει να συνάδει προς τις δημοκρατικές αρχές.
2. Απαγορεύονται, όπως νόμος ορίζει, τα πολιτικά κόμματα και οι οργανώσεις των οποίων τα προγράμματα και η δραστηριότητα στηρίζονται σε ολοκληρωτικές μεθόδους ή υποκινούν και υποστηρίζουν το φυλετικό, θρησκευτικό, τοπικιστικό ή εθνικό μίσος, ή μεταχειρίζονται βία για την κατάληψη της εξουσίας ή την άσκηση επιρροής στην πολιτική του Κράτους καθώς και εκείνα που έχουν μυστικό χαρακτήρα.
3. Οι χρηματικοί πόροι των κομμάτων, καθώς και οι δαπάνες τους, καθίστανται πάντοτε φανεροί.

Άρθρο 10

1. Στη Δημοκρατία της Αλβανίας δεν υπάρχει επίσημη θρησκεία.
2. Το Κράτος παραμένει ουδέτερο σε ζητήματα θρησκευτικής πίστης και συνείδησης και εγγυάται την ελεύθερη έκφρασή τους στη δημόσια ζωή.
3. Το Κράτος αναγνωρίζει την ισότητα όλων των θρησκευτικών κοινοτήτων.
4. Το Κράτος και οι θρησκευτικές κοινότητες σέβονται αμοιβαία την ανεξαρτησία τους και συνεργάζονται για το αμοιβαίο όφελος.
5. Οι σχέσεις μεταξύ Κράτους και θρησκευτικών κοινοτήτων ρυθμίζονται βάσει συμφωνιών, που συνάπτονται μεταξύ των εκπροσώπων των τελευταίων και του Υπουργικού Συμβουλίου.

πάνω στη βάση των συμφωνιών. Οι συμφωνίες αυτές επικυρώνονται από τη Βουλή.
6. Οι θρησκευτικές κοινότητες είναι νομικά πρόσωπα. Έχουν ανεξαρτησία στη διαχείριση της περιουσίας τους σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες τους, εφόσον δεν βλάπτουν τα συμφέροντα τρίτων.

Άρθρο 11

1. Το οικονομικό σύστημα της Δημοκρατίας της Αλβανίας βασίζεται στην ιδιωτική και δημόσια ιδιοκτησία, στην οικονομία της αγοράς και στην ελευθερία της οικονομικής δραστηριότητας.
2. Η ιδιωτική και δημόσια ιδιοκτησία προστατεύονται εξίσου από τον νόμο.
3. Περιορισμοί στην ελευθερία της οικονομικής δραστηριότητας μπορεί να επιβληθούν μόνο με νόμο, για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Άρθρο 12

1. Οι Ένοπλες Δυνάμεις εξασφαλίζουν την ανεξαρτησία της χώρας και προστατεύουν την εδαφική ακεραιότητα και το συνταγματικό της καθεστώς.
2. Οι Ένοπλες Δυνάμεις τηρούν την ουδετερότητα στις πολιτικές υποθέσεις και υπόκεινται σε πολιτικό έλεγχο.
3. Καμία ξένη στρατιωτική δύναμη δεν μπορεί να εγκατασταθεί, ούτε να διέλθει από το στο Αλβανικό έδαφος και καμία Αλβανική στρατιωτική δύναμη δεν μπορεί να σταλεί στο εξωτερικό παρά μόνο με νόμο που ψηφίζεται από την πλειοψηφία του συνόλου των Βουλευτών.

Άρθρο 13

Η τοπική αυτοδιοίκηση στη Δημοκρατία της Αλβανίας στηρίζεται στην αρχή της αποκέντρωσης και ασκείται με βάση την αρχή της τοπικής αυτονομίας.

Άρθρο 14

1. Η επίσημη γλώσσα στη Δημοκρατία της Αλβανίας είναι η αλβανική
2. Η εθνική σημαία είναι κόκκινη με ένα μαύρο δικέφαλο αετό.
3. Το εθνόσημο της Αλβανικής Δημοκρατίας παριστάνει μια ασπίδα σε κόκκινο πεδίο και μαύρο δικέφαλο αετό. Η κορυφή της ασπίδας φέρει την περικεφαλαία του Σκεντέρμπεη.
4. Ο Εθνικός Ύμνος είναι " Γύρω απ' την Σημαία Ενωμένοι"
5. Η Εθνική Γιορτή της Αλβανικής Δημοκρατίας είναι η Ημέρα της Σημαίας, η 28η Νοεμβρίου.
6. Η πρωτεύουσα της Δημοκρατίας της Αλβανίας είναι τα Τίρανα.
7. Το σχήμα και οι διαστάσεις των εθνικών συμβόλων, το περιεχόμενο του κειμένου του Εθνικού Ύμνου καθώς και η χρησιμοποίησή τους καθορίζονται με νόμο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 15

1. Τα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες του ανθρώπου είναι αδιαίρετα, αναπαλλοτρίωτα και απαραβίαστα και αποτελούν το θεμέλιο της έννομης τάξης.
2. Τα όργανα της κρατικής εξουσίας, κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, σέβονται και τις θεμελιώδεις ελευθερίες του ανθρώπου και συμβάλλουν στην άσκησή τους.

Άρθρο 16

1. Τα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες καθώς και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο Σύνταγμα για τους Αλβανούς πολίτες ισχύουν εξίσου για τους αλλοδαπούς και για τους

ανιθαγενείς που βρίσκονται στο έδαφος της Δημοκρατίας της Αλβανίας, με εξαίρεση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το Σύνταγμα συνδέει κατά τρόπο ειδικό την άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών με την αλβανική ιθαγένεια.

2. Τα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες καθώς και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο Σύνταγμα ισχύουν και για τα νομικά πρόσωπα, στο βαθμό που είναι συμβατές με τους γενικούς σκοπούς των προσώπων αυτών και με την ουσία των δικαιωμάτων, ελευθεριών και υποχρεώσεων.

Άρθρο 17

1. Περιορισμοί στα δικαιώματα και τις ελευθερίες που προβλέπονται από το παρόν Σύνταγμα είναι δυνατόν να επιβληθούν μόνο με νόμο για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή για την προστασία των δικαιωμάτων των άλλων. Ο περιορισμός πρέπει να είναι ανάλογος προς την κατάσταση που τον υπαγόρευσε.

2. Οι περιορισμοί δεν επιτρέπεται να θίγουν τον πυρήνα των ελευθεριών και των δικαιωμάτων ούτε να υπερβαίνουν τους περιρισμούς τους προβλεπόμενους από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Άρθρο 18

1. Όλοι είναι ίσοι ενώπιον του νόμου

2. Κανένας δεν υφίσταται ειδικές διακρίσεις μπορεί να είναι θύμα διακρίσεων λόγω φύλου, φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, γλώσσας, λόγω πολιτικών θρησκευτικών ή φιλοσοφικών πεποιθήσεων, είτε και λόγω οικονομικής, μορφωτικής, κοινωνικής κατατασης ή καταγωγής.

3. Κανένας δεν επιτρέπεται να υποστεί διακρίσεις κατά την παράγραφο 2, εάν δεν υπάρχουν εύλογοι και αντικειμενικοί νομικοί λόγοι προς τούτο.

Άρθρο 19

1. Όποιος έχει έστω και γονέα με αλβανική ιθαγένεια, αποκτά αυτόματα την αλβανική ιθαγένεια. Η αλβανική ιθαγένεια αποκτάται και με άλλους τρόπους, όπως νόμος ορίζει.

2. Οι Αλβανοί πολίτες δεν χάνουν την ιθαγένειά τους παρά μόνο εάν οι ίδιοι την αποποιηθούν.

Άρθρο 20

1. Οι πολίτες που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες ασκούν με πλήρη ισότητα ενώπιον του νόμου τα δικαιώματα και τις ελευθερίες τους.

2. Οι πολίτες αυτοί έχουν το δικαίωμα να εκφράζουν ελεύθερα την εθνική, πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική τους ταυτότητα χωρίς απαγορεύσεις και εξαναγκασμούς. Έχουν το δικαίωμα να προστατεύουν και να αναπτύσσουν την ταυτότητά τους, να διδάσκουν και να διδάσκονται στη μητρική τους γλώσσα καθώς και να συνέρχονται σε οργανώσεις και συλλόγους για την προστασία των συμφερόντων και της ταυτότητάς τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 21

Η ζωή του ατόμου προστατεύεται, όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 22

1. Η ελευθερία της έκφρασης προστατεύεται.

2. Η ελευθερία του τύπου, της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης προστατεύεται.

3. Απαγορεύεται η προληπτική λογοκρισία στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

4. Η λειτουργία σταθμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης επιτρέπεται κατόπιν άδειας που παρέχεται με νόμο.

Άρθρο 23

1. Το δικαίωμα της ενημέρωσης προστατεύεται.
2. Καθένας έχει δικαίωμα, σύμφωνα με τον νόμο, να πληροφορείται σχετικά με τη δραστηριότητα των κρατικών οργάνων και των προσώπων που ασκούν δημόσιες λειτουργίες.
3. Στον καθένα παρέχεται η δυνατότητα να παρακολουθεί τις συνεδριάσεις των εκλεγμένων συλλογικών οργάνων.

Άρθρο 24

1. Η ελευθερία της συνείδησης και της θρησκείας προστατεύεται.
2. Καθένας είναι ελεύθερος να επιλέγει ή να μεταβάλλει θρησκευτικές ή πολιτικές πεποιθήσεις και να τις εκδηλώνει ατομικά ή συλλογικά δημόσια ή στην ιδιωτική του ζωή μέσω της λατρείας, της παιδείας ή της τέλεσης τελετουργιών.
3. Κανένας δεν εξαναγκάζεται και σε κανέναν δεν απαγορεύεται να συμμετέχει σε μια θρησκευτική κοινότητα ή στις δραστηριότητές της καθώς και να δημοσιοποιεί τις πεποιθήσεις ή το θρήσκευμά του.

Άρθρο 25

Κανένας δεν επιτρέπεται να υποβληθεί σε βασανιστήρια, σε τιμωρία ή συμπεριφορά βάνουση, απάνθρωπη ή εξευτελιστική.

Άρθρο 26

Η αναγκαστική εργασία που θέτει σε κίνδυνο τη ζωή ή την υγεία απαγορεύεται, εκτός από τις περιπτώσεις δικαστικής απόφασης, στρατιωτικής θητείας, ή υπηρεσίας για την αντιμετώπιση κατάστασης πολέμου, έκτακτης ανάγκης ή θεομηνίας.

Άρθρο 27

1. Κανένας δεν στερείται την ελευθερία του παρά μόνο στις περιπτώσεις και σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από το νόμο.
2. Η ελευθερία του προσώπου δεν μπορεί να περιοριστεί παρά μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις
 - α) όταν το πρόσωπο έχει καταδικασθεί σε φυλάκιση από αρμόδιο δικαστήριο.
 - β) για μη εκτέλεση νόμιμων αποφάσεων του δικαστηρίου ή εκπλήρωση νομίμων υποχρεώσεων
 - γ) όταν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος ή για την αποτροπή της διάπραξης παρόμοιου αδικήματος ή σε περίπτωση φυγής του δράστη μετά τη διάπραξη τούτου ότι έχει τελέσει ένα ποινικό αδίκημα ή για την πρόληψη διενέργειας από τον ύποπτο μιας ποινικής πράξης, ή την απομάκρυνσή του μετά από την τέλεσή της.
 - δ) για την εποπτεία του ανηλίκου, για λόγους διαπαιδαγώγησης ή για τη συνοδεία του στο αρμόδιο όργανο
 - ε) για την αποτροπή μετάδοσης μολυσματικής ασθένειας ή όταν το πρόσωπο είναι διανοητικά ανάπηρο και επικίνδυνο για την κοινωνία
 - στ) για παράνομη είσοδο στη μεθόριο καθώς και στις περιπτώσεις απέλασης ή έκδοσης.
3. Κανένας δεν στερείται την ελευθερία του επειδή δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει μια συμβατική υποχρέωση

Άρθρο 28

1. Οποιος στερείται την ελευθερία του έχει το δικαίωμα να πληροφορείται αμέσως στη γλώσσα που γνωρίζει τα αίτια αυτού του μέτρου καθώς και την κατηγορία που του αποδίδεται. Οποιος στερείται την ελευθερία του έχει το δικαίωμα να πληροφορείται ότι δεν έχει καμία υποχρέωση να προβεί σε καμία δήλωση και ότι έχει δικαίωμα να επικοινωνήσει αμέσως με δικηγόρο, καθώς και ότι του παρέχεται η δυνατότητα ασκήσης των δικαιωμάτων του.
2. Οποιος στερείται την ελευθερία του σύμφωνα με τον άρθρο 27, παρ. 2, εδάφιο γ, προσάγεται μέσα σε 48 ώρες από τη στέρηση ενώπιον δικαστή, ο οποίος αποφασίζει για την προφυλάκισή του ή την απόλυσή του το αργότερο μέσα σε 48 ώρες από την στιγμή που

έλαβε το σχετικό φάκελλο.

3.Ο προφυλακισμένος έχει το δικαίωμα να ασκήσει έφεση κατά της περί προφυλάκισης απόφασης, καθώς και το δικαίωμα να δικαστεί εντός μιας εύλογης προθεσμίας ή να αφηθεί ελεύθερος έναντι χρηματικής εγγύησης, σύμφωνα με το νόμο.

4. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όποιος στερείται την ελευθερία με εξωδικαστικό τρόπο μπορεί να απευθυνθεί οποιαδήποτε στιγμή στο δικαστή ο οποίος αποφασίζει μέσα σε 48 ώρες για την νομιμότητα αυτού του μέτρου.

Άρθρο 29

1.Κανένας δεν κατηγορείται ή κηρύσσεται ένοχος για αξιόποινη πράξη η οποία δεν εθεωρείτο παράνομη από το νόμο κατά το χρόνο που διαπράχθηκε, εκτός από τις πράξεις οι οποίες το χρόνο που τελέστηκαν αποτελούσαν σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.

2.Απαγορεύεται η επιβολή ποινής αυστηρότερης από εκείνη που προβλεπόταν από το νόμο κατά το χρόνο τέλεσης της αξιόποινης πράξης.

3.Ο ευνοϊκότερος ποινικός νόμος έχει αναδρομική ισχύ.

Άρθρο 30

Καθένας θεωρείται αθώος μέχρις ότου αποδειχθεί η ενοχή του με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

Άρθρο 31

Στο πλαίσιο της ποινικής δικής ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα

α)Να ενημερώνεται αμέσως και λεπτομερειακά σχετικά με την κατηγορία που του αποδίδεται να πληροφορείται τα δικαιώματά του και να ειδοποιεί την οικογενειά του ή τους συγγενείς του.

β)Να ζητήσει προθεσμία για να προετοιμάσει την υπεράσπισή του.

γ)Να ζητήσει τη δωρεάν συνδρομή ενός διερμηνέα, όταν δεν ομιλεί ή δεν καταλαβαίνει την Αλβανική γλώσσα

δ)Να υπερασπίζεται τον εαυτό του ο ίδιος ή με την βοήθεια συνηγόρου της επιλογής του, να επικοινωνεί ελεύθερα και κατ'ιδίαν με το συνήγορό του και να του εξασφαλίζεται δωρεάν υπεράσπιση, όταν δε διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα.

ε)Να απευθύνει ερωτήσεις στους παρόντες μάρτυρες και να ζητεί την παρουσία των μαρτύρων, πραγματογνωμών και τεχνικών συμβούλων, ικανών να αποδείξουν τα πραγματικά περιστατικά.

Άρθρο 32

1.Κανένας δεν επιτρέπεται να εξαναγκασθεί να καταθέσει εναντίον του εαυτού του ή της οικογένειάς του ή να ομολογήσει την ένοχη του.

2.Κανένας δεν επιτρέπεται να καταδικασθεί με βάση στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί κατά τρόπο παράνομο.

Άρθρο 33

1.Καθένας έχει το δικαίωμα να ακουστεί πριν δικαστεί.

2.Ο φυγόδικός στερείται του δικαιώματος της προηγούμενης ακρόασης.

Άρθρο 34

Κανένας δεν επιτρέπεται να δικαστεί ή να καταδικαστεί ξανά για το ίδιο ποινικό αδίκημα, εκτός αν η επανάληψη της ποινικής διαδικασίας αποφασίζεται από ανώτερο δικαστήριο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος.

Άρθρο 35

1.Κανένας δεν υποχρεώνεται, εκτός αν το απαιτεί ο νόμος, να δημοσιοποιεί προσωπικά του δεδομένα ή στοιχεία.

2.Η συλλογή, χρησιμοποίηση και η κοινοποίηση προσωπικών δεδομένων ή στοιχείων γίνεται με τη συγκατάθεση του προσώπου που αφορούν, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζει ο

νόμος.

3.Καθένας έχει το δικαίωμα να γνωρίζει τα στοιχεία που συγκεντρώνονται για το άτομό του,εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.

4.Καθένας έχει το δικαίωμα να ζητήσει την διόρθωση ή τη διαγραφή στοιχείων ανακριβών ή ατελών ή συγκεντρωμένων παράνομα.

Άρθρο 36

Η ελευθερία και το απόρρητο της αλληλογραφίας και κάθε άλλου μέσου επικοινωνίας προστατεύονται.

Άρθρο 37

1.Το άσυλο της κατοικίας προστατεύεται.

2.Έρευνα σε κατοικία και σε χώρους που είναι ενιαίοι με αυτή επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις και με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος.

3.Σε κανέναν δεν μπορεί να γίνεται προσωπική έρευνα εκτός ποινικής διαδικασίας, με εξαίρεση τις περιπτώσεις της εισόδου στην Αλανική επικράτεια και την έξοδο από αυτή ή για να αποφευχθεί κίνδυνος κατά της δημόσιας ασφάλειας.

Άρθρο 38

1.Καθένας έχει το δικαίωμα να επιλέγει τον τόπο κατοικίας του και να κυκλοφορεί ελεύθερα εντός της Αλβανικής επικράτειας.

2. Κανέναν δεν εμποδίζεται να μεταβεί ελεύθερα στο εξωτερικό

Άρθρο 39

1.Κανέναν Αλβανός πολίτης δεν απελαύνεται από την Αλβανική επικράτεια..

2.Η έκδοση επιτρέπεται μόνον όταν ρητά προβλέπεται από τις διεθνείς συμβάσεις, στις οποίες η Δημοκρατία της Αλβανίας συμμετέχει, και μόνον ύστερα από δικαστική απόφαση.

3.Απαγορεύεται η μαζική απέλαση των αλλοδαπών. Η απέλαση των αλλοδαπών επιτρέπεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος.

Άρθρο 40

Οι αλλοδαποί έχουν το δικαίωμα ασύλου στην Αλβανική Δημοκρατία, όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 41.

1.Το δικαίωμα της ατομικής ιδιοκτησίας προστατεύεται.

2.Η ιδιοκτησία αποκτάται με δωρεά, κληρονομιά, αγορά και κάθε άλλο γνωστό τρόπο προβλεπόμενο στον Αστικό Κώδικα

3.Ο νόμος δύναται να προβλέπει απαλλοτρίωση ή περιορισμούς στην άσκηση του δικαιώματος της ιδιοκτησίας μόνο για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

4.Οι απαλλοτριώσεις ή οι περιορισμοί στο δικαίωμα ιδιοκτησίας, που ισοδυναμούν με απαλλοτρίωση, επιτρέπονται μόνο έναντι δίκαιης αποζημίωσης.

5.Για τις διαφωνίες σχετικά με το πόσο της αποζημίωσης μπορεί να ασκείται προσφυγή στη Δικαιοσύνη.

Άρθρο 42

1.Η ελευθερία, η ιδιοκτησία και τα αναγνωρισμένα από το Σύνταγμα και το νόμο δικαιώματα δεν μπορούν να θίγονται παρανόμως.

2.Καθένας, για την προστασία των συνταγματικών και νομίμων του δικαιωμάτων, ελευθεριών και συμφερόντων, ή σε περίπτωση απαγγελίας κατηγοριών εναντίον του, έχει το δικαίωμα σε μία δίκαιη και δημόσια δίκη, μέσα σε εύλογη προθεσμία, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο προβλεπόμενο από το νόμο.

Άρθρο 43

Καθένας έχει το δικαίωμα έφεσης κατά δικαστικής απόφασης σε ανώτερο δικαστήριο, εκτός εάν το Σύνταγμα ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 44

Καθένας που ζημιώνεται εξαιτίας παράνομης πράξης, ενέργειας ή παράλειψης των κρατικών οργάνων έχει δικαίωμα να απονακατασταθεί και /ή αποζημιωθεί όπως νόμος ορίζει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 45

- 1.Κάθε πολίτης που έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του την ημέρα των εκλογών έχει το δικαίωμα να εκλέγει και να εκλέγεται.
- 2.Στερούνται του δικαιώματος ψήφου οι πολίτες που έχουν χαρακτηρισθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ως διανοητικά καθυστερημένοι.
- 3.Οι καταδικασμένοι οι οποίοι εκτίουν την ποινή τους με στέρηση της ελευθέριας, έχουν μόνο το δικαίωμα του εκλέγειν.
- 4.Η ψήφος είναι ατομική, ίση, ελεύθερη και μυστική

Άρθρο 46

- 1.Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει σε συλλογικές οργανώσεις που επιδιώκουν νόμιμο σκοπό.
- 2.Η δικαστική αναγνώριση των οργανώσεων ή συλλόγων γίνεται σύμφωνα με την διαδικασία που ορίζει ο νόμος.
- 3.Οι οργανώσεις ή σύλλογοι που επιδιώκουν αντισυνταγματικούς σκοπούς απαγορεύονται, όπως ο νόμος ορίζει.

Άρθρο 47

- 1.Η ελευθέρια των ειρηνικών και άοπλων συναθροίσεων καθώς και η συμμετοχή σε αυτές προστατεύεται
- 2.Οι ειρηνικές συναθροίσεις σε πλατείες και σε χώρους δημόσιας διέλευσης λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζει ο νόμος.

Άρθρο 48

Καθένας, μόνος ή μαζί με άλλους, μπορεί να απευθύνει αναφορές, προσφυγές ή παρατηρήσεις στα δημόσια όργανα, που είναι υποχρεωμένα να απαντούν μέσα στις προθεσμίες και με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ,ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 49

- 1.Καθένας έχει το δικαίωμα να κερδίζει τα προς τα ζην με νόμιμη εργασία που ο ίδιος έχει επιλέξει ή αποδεχτεί. Καθένας είναι ελεύθερος να επιλέγει το επάγγελμα, τον τόπο εργασίας καθώς και το σύστημα της επαγγελματικής του κατάρτισης.
- 2.Οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα κοινωνικής προστασίας της εργασίας τους.

Άρθρο 50

Οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα να συνενώνονται ελεύθερα σε συνδικαλιστικές οργανώσεις για την προάσπιση των επαγγελματικών τους συμφερόντων.

Άρθρο 51

1. Το δικαίωμα απεργίας των εργαζομένων για θέματα εργασιακών σχέσεων προστατεύεται.
2. Περιορισμοί μπορεί να επιβληθούν με νόμο σε ιδιαίτερες κατηγορίες εργαζομένων για τη διασφάλιση της λειτουργίας βασικών κοινωνικών υπηρεσιών.

Άρθρο 52

1. Καθένας έχει το δικαίωμα της κοινωνικής προστασίας στα γηρατεία ή σε περιπτώσεις ανικανότητας για εργασία, όπως νόμος ορίζει.
2. Όποιος παραμένει χωρίς τη θέλησή του άνεργος και δεν διαθέτει άλλους πόρους διαβίωσης, έχει το δικαίωμα να τύχει βοήθειας, όπως νόμος ορίζει

Άρθρο 53

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να παντρευτεί και να δημιουργήσει οικογένεια
2. Ο γάμος και η οικογένεια απολαύουν της ιδιαίτερης προστασίας του Κράτους.
3. Ο γάμος και το διαζύγιο ρυθμίζονται με νόμο.

Άρθρο 54

1. Τα παιδιά, οι νέοι, οι έγκυες γυναίκες και οι νέες μητέρες έχουν το δικαίωμα ιδιαίτερης προστασίας από το Κράτος.
2. Τα παιδιά που γεννούνται εκτός γάμου έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα γεννημένα σε γάμο.
3. Καθέ παιδί έχει δικαίωμα να προστατεύεται από την βία, την κακοποίηση, την εκμετάλλευση και την απασχόληση του σε εργασία, ιδιαίτερα όταν δεν έχει συμπληρώσει τη νόμιμη ηλικία, ή η εργασία μπορεί να βλάψει την υγεία ή την ηθική του υπόσταση ή να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή ή την ομαλή του ανάπτυξη

Άρθρο 55

1. Οι πολίτες έχουν ίσα δικαιώματα για παροχή υπηρεσιών υγείας από το Κράτος.
2. Καθένας έχει δικαίωμα για ασφάλιση υγείας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος.

Άρθρο 56

1. Καθένας έχει δικαίωμα να ενημερώνεται για την κατάσταση του περιβάλλοντος και για την προστασία του.

Άρθρο 57

1. Καθένας έχει το δικαίωμα στην παιδεία.
2. Η διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης ορίζεται με νόμο.
3. Η πρόσβαση στη μέση δημόσια γενική εκπαίδευση εξαρτάται μόνον από τα προσόντα των υποψηφίων.
4. Η μέση επαγγελματική και ανώτερη εκπαίδευση μπορεί να τίθεται υπό όρους μόνο βάσει προσόντων.
5. Η υποχρεωτική εκπαίδευση καθώς και η μέση δημόσια γενική εκπαίδευση στα δημόσια σχολεία παρέχεται δωρεάν.
6. Οι μαθητές και οι φοιτητές μπορούν επίσης να εκπαιδευτούν σε μη δημόσια σχολεία όλων των βαθμίδων, που ιδρύονται και λειτουργούν βάσει νόμου.
7. Η αυτονομία των ανώτατων ιδρυμάτων και η ακαδημαϊκή ελευθερία προστατεύονται από τον νόμο.

Άρθρο 58

1. Η ελευθερία της καλλιτεχνικής δημιουργίας και της επιστημονικής έρευνας και τα σχετικά

δικαιώματα τους προστατεύονται.

2. Τα πνευματικά δικαιώματα προστατεύονται από το νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Άρθρο 59

1. Το Κράτος, με τις συνταγματικές εξουσίες και τα μέσα που διαθέτει, αποβλέπει στη συμπλήρωση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και ευθύνης στους εξής τομείς,

- α) στην απασχόληση, υπό κατάλληλες συνθήκες, όλων των ικανών για εργασία προσώπων
- β) στην ικανοποίηση των αναγκών στέγασης
- γ) στην επίτευξη του ανώτατου δυνατού υγειονομικού, φυσικού και πνευματικού επιπέδου του πληθυσμού
- δ) στην εκπαίδευση και εξειδίκευση ανάλογα με τις ικανότητες των παιδιών και των νέων, καθώς και των προσώπων που δεν έχουν να εργάζονται
- ε) στην εξασφάλιση υγιούς και κατάλληλου οικολογικά περιβάλλοντος για τις σημερινές και μελλοντικές γενιές
- στ) στην ορθολογική εκμετάλλευση των δασών, υδάτων, λιβαδιών και άλλων φυσικών πηγών με βάση την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης
- ζ) στην μέριμνα και τη βοήθεια προς τους ηλικιωμένους, τα ορφανά και τους ανάπηρους .
- η) στην ανάπτυξη των αθλημάτων και την ανανέωση των δραστηριοτήτων
- θ) στην αποκατάσταση της υγείας, την εξειδικευμένη εκπαίδευση και την ενσωμάτωση στην κοινωνία των ανικάνων για εργασία καθώς και στη συνεχή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης τους
- ι) στην προστασία της εθνικής, πολιτιστικής κληρονομιάς, με ιδιαίτερη φροντίδα για την Αλβανική γλώσσα

2. Η εκπλήρωση των κοινωνικών στόχων δεν είναι δικαστικά επιδιώξιμη. Ο νόμος καθορίζει τις προϋποθέσεις και τα μέσα, με τα οποία επιδιώκεται η πραγματοποίηση των στόχων αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Άρθρο 60

1. Ο Συνήγορος του πολίτη προστατεύει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τα νόμιμα συμφέροντα του ατόμου από παράνομες και αντικανονικές ενέργειες ή παραλείψεις των οργάνων της δημόσιας διοίκησης.

2. Ο Συνήγορος του πολίτη είναι ανεξάρτητος στην άσκηση των καθηκόντων του

3. Ο Συνήγορος του πολίτη διαθέτει ιδιαίτερο προϋπολογισμό, τον οποίο διαχειρίζεται μόνος του. Ο ίδιος προτείνει την κατάρτισή του, όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 61

- 1.Ο Συνήγορος του πολίτη εκλέγεται από τα τρία πέμπτα του συνόλου των βουλευτών για μια περίοδο πέντε ετών, με δικαίωμα επανεκλογής.
- 2.Συνήγορος του πολίτη μπορεί να είναι κάθε Αλβανός πολίτης με ανώτατη εκπαίδευση, με αναγνωρισμένες γνώσεις και δραστηριότητες στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του δικαίου.
- 3.Ο Συνήγορος του πολίτη απολαύει της ασυλίας δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου.
- 4.Ο Συνήγορος του πολίτη δεν μπορεί να συμμετέχει σε κανένα πολιτικό κόμμα, δεν μπορεί να ασκεί άλλη πολιτική, κρατική ή επαγγελματική δραστηριότητα, ούτε να συμμετέχει στη διοίκηση κοινώνικών, οικονομικών ή εμπορικών οργανώσεων.

Άρθρο 62

- 1.Ο Συνήγορος του πολίτη μπορεί να απαλλαγεί των καθηκόντων του μόνο μετά από αιτιολογημένη αίτηση του ενός τρίτου τουλάχιστον των βουλευτών.
- 2.Στην περίπτωση αυτή η απόφαση της Βουλής λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων του συνόλου των βουλευτών.

Άρθρο 63

- 1.Ο Συνήγορος του πολίτη υποβάλλει ετήσια έκθεση προς τη Βουλή.
- 2.Ο Συνήγορος του πολίτη αναφέρεται στη Βουλή, όταν αυτή το ζητήσει, ενώ και ο ίδιος μπορεί να ζητήσει να ακουστεί από τη Βουλή για θέματα που θεωρεί σημαντικά.
- 3.Ο Συνήγορος του πολίτη προβαίνει σε υποδείξεις και προτείνει μέτρα, όταν διαπιστώνει παραβίαση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του ανθρώπου από τη δημόσια διοίκηση.
4. Τα όργανα και οι λειτουργοί του Δημοσίου υποχρεώνεται να θέσουν στη διάθεση του Συνηγόρου του πολίτη όλα τα έγγραφα και τις πληροφορίες που εκείνος ζητήσει.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ Η ΒΟΥΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΕΚΛΟΓΕΣ-ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Άρθρο 64

- 1.Η Βουλή αποτελείται από 140 βουλευτές. Εκατό βουλευτές εκλέγονται άμεσα σε μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες με παραπλήσιο αριθμό εκλογέων. Σαράντα βουλευτές εκλέγονται από τα ψηφοδέλτια των κομμάτων και / ή των συνασπισμών των κομμάτων ανάλογα με την κατάταξή τους στον πρώτο γύρο των εκλογών.
- 2.Ο γενικός αριθμός των βουλευτών κάθε κόμματος και / ή συνασπισμού κομμάτων πρέπει να είναι κατά το δυνατόν ανάλογος με τις έγκυρες ψήφους που έλαβαν σε όλη την επικράτεια στον πρώτο γύρο των εκλογών.
- 3.Τα κόμματα που λαμβάνουν λιγότερο από 2,5% και οι συνασπισμοί των κομμάτων που λαμβάνουν λιγότερο από 4% των έγκυρων ψήφων σε όλη την επικράτεια στον πρώτο γύρο των εκλογών δεν εκλέγουν βουλευτές από τα αντίστοιχα κομματικά ψηφοδέλτια.

Άρθρο 65

- 1.Η Βουλή εκλέγεται για τέσσερα χρόνια.
- 2.Οι εκλογές για την ανάδειξη της Βουλής διεξάγονται εξήντα (60) έως τριάντα (30) ημέρες πριν από τη λήξη της βουλευτικής περιόδου και όχι αργότερα από σαράντα πέντε (45) ημέρες από τη διάλυσή της.
- 3.Η βουλευτική περίοδος θεωρείται ότι συνεχίζεται μέχρι την πρώτη συνεδρίαση της νέας Βουλής. Στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα η Βουλή δεν μπορεί να ψηφίσει νόμους, ούτε να πάρει αποφάσεις, εκτός από την περίπτωση λήψεως εκτάκτων μέτρων.

Άρθρο 66

Η θητεία της Βουλής παρατείνεται μόνο σε περίπτωση πολέμου και για όσο χρόνο αυτός

διαρκεί. Εάν η Βουλή έχει διαλυθεί, συγκαλείται εκ νέου αυτοδίκαια.

Άρθρο 67

1. Η νεοεκλεγείσα Βουλή συγκαλείται σε σύνοδο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών από την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών.
2. Σε περίπτωση που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν ασκήσει αυτή την αρμοδιότητα, η Βουλή συνέρχεται αυτοδίκαια μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την λήξη της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Άρθρο 68

1. Υποψήφιοι βουλευτές προτείνονται μόνο από τα πολιτικά κόμματα, από τους συνασπισμούς των κομμάτων και από τους εκλογείς.
2. Οι κανόνες για την ανάδειξη των υποψηφίων βουλευτών, τη διοργάνωση και τη διεξαγωγή των εκλογών, καθώς και ο ορισμός των εκλογικών περιφερειών και οι προϋποθέσεις της εγκυρότητας των εκλογών ρυθμίζονται από τον Εκλογικό Νόμο.

Άρθρο 69

1. Δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές, εάν δεν παραιτηθούν προηγουμένως από τα καθήκοντά τους
 - α) Οι δικαστές και οι εισαγγελείς
 - β) Οι στρατιωτικοί σε ενεργό υπηρεσία
 - γ) Οι εργαζόμενοι στην αστυνομία και στην εθνική ασφάλεια
 - δ) Οι διπλωμάτες
 - ε) Οι Δήμαρχοι και Πρόεδροι Κοινοτήτων καθώς και οι Νομάρχες στις περιοχές που ασκούν τα καθήκοντά τους
 - στ) Οι Πρόεδροι και μέλη των εκλογικών επιτροπών
 - ζ) Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι ανώτατοι λειτουργοί της δημόσιας διοίκησης, όπως ορίζει ο νόμος
2. Η βουλευτική εντολή που λαμβάνεται σε αντίθεση με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου είναι άκυρη.

Άρθρο 70

1. Οι βουλευτές αντιπροσωπεύουν τον λαό και δεν δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή.
2. Οι βουλευτές δεν μπορούν να ασκούν ταυτόχρονα κανένα άλλο δημόσιο λειτουργήμα, εκτός εκείνου του μέλους του Υπουργικού Συμβουλίου. Άλλες περιπτώσεις ασυμβιβάστων με το βουλευτικό αξίωμα ορίζονται με νόμο
3. Οι βουλευτές δεν μπορούν να ασκούν καμία κερδοσκοπική δραστηριότητα σχετική με την περιουσία του Κράτους ή της τοπικής αυτοδιοίκησης, ούτε να έχουν έσοδα από τις περιουσίες των ανωτέρω.
4. Για κάθε παράβαση της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, μετά από πρόταση του Προέδρου της Βουλής, ή του ενός δεκάτου (1/10) του συνόλου των βουλευτών, η Βουλή αποφασίζει την παραπομπή της υπόθεσης στο Συνταγματικό Δικαστήριο, το οποίο διαπιστώνει το ασυμβίβαστο.

Άρθρο 71

1. Η θητεία του βουλευτή αρχίζει την ημέρα που ανακηρύσσεται η εκλογή του από την αντίστοιχη εκλογική επιτροπή.
2. Η θητεία του βουλευτή λήγει στις εξής περιπτώσεις,

- α) Όταν δεν δώσει τον προβλεπόμενο όρκο
- β) Όταν παραιτείται από το βουλευτικό αξίωμα
- γ) Όταν συντρέχει ένα από τα κωλύματα ή ασυμβίβαστα κατά τα άρθρα 69 και 70, παράγραφοι 2 και 3
- δ) Όταν λήγει η βουλευτική περίοδος
- ε) Όταν απουσιάζει συνεχώς και αδικαιολόγητα από τη Βουλή πάνω από ένα μήνα
- στ) Όταν καταδικάζεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος.

Άρθρο 72

Πριν από την έναρξη ασκήσεως του βουλευτικού λειτουργήματος οι βουλευτές ορκίζονται ενώπιον της Βουλής.

Άρθρο 73

- 1.Ο βουλευτής δεν φέρει ευθύνη για γνώμη, που διατύπωσε στη Βουλή ή για την ψήφο του. Η διάταξη αυτή δεν ισχύει στην περίπτωση της συκοφαντικής δυσφήμισης.
- 2.Ο βουλευτής διώκεται ποινικά χωρίς την άδεια της Βουλής. Η άδεια είναι αναγκαία και για τη σύλληψή του.
- 3.Ο βουλευτής μπορεί να ελέγχεται ή να συλλαμβάνεται χωρίς άδεια της Βουλής, εάν συλληφθεί επ'αυτοφώρω να διαπράττει σοβαρό ποινικό αδίκημα ή αμέσως μετά από τη διάπραξή του. Σε παρόμοιες περιπτώσεις ο Γενικός Εισαγγελέας ενημερώνει αμέσως τη Βουλή, η οποία αν διαπιστώσει ότι δεν συντρέχει λόγος παραπομπής του σε δίκη, αποφασίζει την άρση του μέτρου.
- 4.Για τις περιπτώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου, η Βουλή αποφασίζει με μυστική ψηφοφορία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Άρθρο 74

- 1.Οι εργασίες της Βουλής διεξάγονται σε δυο συνόδους ετηίως. Η πρώτη σύνοδος αρχίζει την τρίτη Δευτέρα του Ιανουαρίου και η δεύτερη την πρώτη Δευτέρα του Σεπτεμβρίου.
- 2.Η Βουλή συνέρχεται σε έκτακτη σύνοδο, όταν ζητηθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Πρωθυπουργό ή το ένα πέμπτο του συνόλου των βουλευτών.
- 3.Οι έκτακτες συνέδοι συγκαλούνται από τον Πρόεδρο της Βουλής βάσει καθορισμένης ημερήσιας διάταξης.

Άρθρο 75

1. Η Βουλή εκλέγει και απαλλάσσει τον Προεδρό της.
2. Η Βουλή οργανώνεται και λειτουργεί βάσει κανονισμού, που ψηφίζει η πλειοψηφία των Βουλευτών.

Άρθρο 76

- 1.Ο Πρόεδρος προίσταται της συζήτησης, διευθύνει τις εργασίες, διασφαλίζει το σεβασμό των δικαιωμάτων της Βουλής και των μελών της και αντιπροσωπεύει τη Βουλή στις σχέσεις της με τα άλλα όργανα του κράτους.

2. Ανώτατος διοικητικός υπάλληλος της Βουλής είναι Γενικός Γραμματέας .
3. Οι λοιπές αναγκαίες υπηρεσίες για την λειτουργία της Βουλής εξασφαλίζονται από τους άλλους υπάλληλους , όπως ορίζει ο Κανονισμός της.

Άρθρο 77

1. Η Βουλή εκλέγει από τα μέλη της μόνιμες επιτροπές, ενώ μπορεί να συγκροτεί και ειδικές επιτροπές .
2. Η Βουλή έχει δικαίωμα και, μετά από αίτηση του ενός τετάρτου του συνόλου των βουλευτών, υποχρέωση να συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για τη διερεύνηση συγκεκριμένων υποθέσεων. Τα πορίσματά τους δεν είναι δεσμευτικά για τα δικαστήρια, μπορεί όμως να κοινοποιηθούν στην Εισαγγελία, η οποία τα αξιολογεί όπως ο νόμος ορίζει.
3. Οι εξεταστικές επιτροπές λειτουργούν όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 78

1. Η Βουλή αποφασίζει με πλειοψηφία και απαρτία μίσων συν ενός του συνόλου των μελών της, εκτός από τις περιπτώσεις που το Σύνταγμα προβλέπει ειδική πλειοψηφία.
2. Οι συνεδριάσεις των βουλευτών που πραγματοποιούνται κατά παράβαση του Κανονισμού είναι άκυρες και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

Άρθρο 79

1. Οι συνεδριάσεις της βουλής είναι δημόσιες.
2. Με αίτηση του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Πρωθυπουργού ή ενός πέμπτου του συνόλου των βουλευτών και με απόφαση της πλειοψηφίας του συνόλου των βουλευτών, οι συνεδριάσεις της Βουλής μπορούν να διεξάγονται κεκλεισμένων των θυρών.

Άρθρο 80

1. Ο Πρωθυπουργός και κάθε άλλος μέλος του Υπουργικού Συμβουλίου υποχρεούνται να απαντά στις επερωτήσεις και ερωτήσεις των βουλευτών εντός τριών εβδομάδων.
2. Κάθε μέλος του Υπουργικού Συμβουλίου δικαιούται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της Βουλής ή των επιτροπών της, έχει δε δικαίωμα λόγου όσες φορές το ζητήσει.
3. Οι διευθύνοντες στους δημοσίους οργανισμούς, μετά από αίτηση των κοινοβουλευτικών επιτροπών, δίνουν εξηγήσεις και ενημερώνουν τις τελευταίες για θέματα αρμοδιότητάς τους, όπως νόμος ορίζει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 81

1. Δικαίωμα πρότασης νόμου έχει το Υπουργικό Συμβούλιο, κάθε βουλευτής καθώς και 20.000 εκλογείς.
2. Με απόφαση των τριών πέμπτων του συνόλου των βουλευτών
 - α) Οι νόμοι για την οργάνωση και λειτουργία των δημοσίων αρχών, που προβλέπονται από το Σύνταγμα
 - β) Ο νόμος για την ιθαγένεια
 - γ) Ο εκλογικός νόμος για τις βουλευτικές και τοπικές εκλογές
 - δ) Ο νόμος για τα δημοψηφίσματα
 - ε) Οι κώδικες

- στ) Ο νόμος για την κατάσταση έκτακτης ανάγκης
- ζ) Ο νόμος για την υπηρεσιακή κατάσταση των δημόσιων υπαλλήλων
- η) Ο νόμος για την αμνηστία
- θ) Ο νόμος για την διοικητική της Δημοκρατίας της Αλβανίας

Άρθρο 82

1. Κάθε σχέδιο νόμου, συνοδεύεται πάντα από έκθεση δαπανών.
2. Μη κυβερνητική πρόταση νόμου που συνεπάγεται αύξηση των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού ή μείωση των εσόδων, δεν μπορεί να ψηφιστεί χωρίς γνώμη του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία δίδεται μέσα σε τριάντα ημέρες από την ημερομηνία κατάθεσης του σχεδίου αυτής.

Άρθρο 83

1. Κάθε νομοσχέδιο ψηφίζεται τρεις φορές, κατ'αρχήν, κατ'άρθρο και στο σύνολο.
2. Η Βουλή με αίτηση του Υπουργικού Συμβουλίου ή του ενός πέμπτου του συνόλου των βουλευτών, μπορεί να συζητήσει και να ψηφίσει σχέδιο νόμου με κατεπείγουσα διαδικασία, η οποία όμως δεν μπορεί να διαρκεί λιγότερο από μια εβδομάδα από την έναρξη της συζήτησης.
3. Η κατεπείγουσα διαδικασία δεν επιτρέπεται για τη συζήτηση των νομοσχεδίων που προβλέπονται στο άρθρο 81, παράγραφος 2, εκτός αυτών του εδαφίου 6.

Άρθρο 84

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει το νόμο που ψηφίστηκε από τη Βουλή μέσα σε 20 ημέρες από την υποβολή του σε αυτόν.
2. Ο νόμος θεωρείται ότι έχει εκδοθεί εάν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν ασκήσει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και στην παράγραφο 1 του άρθρου 85.
3. Ο νόμος τίθεται σε ισχύ μετά από την πάροδο τουλάχιστον 15 ημερών από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
4. Σε περιπτώσεις εκτάκτων μέτρων ή επείγουσας ανάγκης, ο νόμος τίθεται σε ισχύ αμέσως μετά την έκδοσή του με απόφαση της Βουλής η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία του συνόλου των βουλευτών και με τη συγκατάθεση του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ο νόμος πρέπει να δημοσιευτεί σε ένα από τα προσεχή φύλλα της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 85

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει δικαίωμα να αναπέμψει στη Βουλή το νόμο για εναντιόταση μόνο μια φορά
2. Το Προεδρικό Διάταγμα αναπομπής νόμου χάνει την ισχύ του, αν καταψηφιστεί από την πλειοψηφία του συνόλου των βουλευτών.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Άρθρο 86

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι Αρχηγός του Κράτους και εκφράζει στο πρόσωπό του την ενότητα του Λαού.
2. Προεδρός μπορεί να εκλεγεί μόνον Αλβανός πολίτης από τη γέννησή του, ο οποίος

διαμένειτα δέκα τουλάχιστον τελευταία χρόνια στην Αλβανία και να έχει συμπληρώσει το τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας του.

Άρθρο 87

- 1 Η υποψηφιότητα του Προέδρου προτείνεται στη Βουλή από ομάδα τουλάχιστον είκοσι (20) βουλευτών. Ο ίδιος βουλευτής δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερες από μια ομάδες που υποβάλλουν πρόταση.
- 2.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλέγεται από τη Βουλή με μυστική ψηφοφορία και χωρίς συζήτηση, αφού συγκεντρώσει τα τρία πέμπτα των ψήφων των μελών της .
3. Αν κατά την πρώτη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η πλειοψηφία αυτή, εντός επτά ημερών διεξάγεται και δεύτερη ψηφοφορία.
4. Σε περίπτωση που και στην δεύτερη ψηφοφορία δεν επιτευχθεί αυτή η πλειοψηφία αυτή, εντός επτά ημερών διεξάγεται τρίτη ψηφοφορία.
- 5.Όταν υπάρχουν περισσότεροι από 2 υποψήφιοι και κανένας τους δεν συγκεντρώσει την απαιτούμενη πλειοψηφία, εντός επτά ημερών διεξάγεται τέταρτη ψηφοφορία μεταξύ των δυο υποψηφίων που συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων.
6. Σε περίπτωση που και κατά την τέταρτη ψηφοφορία κανένας από τους δύο υποψηφίους δεν συγκεντρώσει την απαιτούμενη πλειοψηφία, διεξάγεται και πέμπτη ψηφοφορία.
7. Σε περίπτωση που και κατά την πέμπτη ψηφοφορία κανένας από τους δύο υποψηφίους δεν συγκεντρώσει την απαιτούμενη πλειοψηφία, η Βουλή διαλύεται και εντός εξήντα ημερών διεξάγονται νέες βουλευτικές εκλογές.
8. Η νέα Βουλή εκλέγει τον Πρόεδρο σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 1-7 του παρόντος άρθρου., αυτή διαλύεται και μέσα σε 60 ημέρες διεξάγονται νέες γενικές εκλογές.
- 9.Η νέα Βουλή εκλέγει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της .

Άρθρο 88

- 1.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλέγεται πάντοτε για πέντε χρόνια, με δικαίωμα επανεκλογής μόνο μια φορά.
- 2.Η διαδικασία για την εκλογή του Προέδρου αρχίζει το αργότερο 30 ημέρες πριν τη λήξη της θητείας του εν ενεργεία Προέδρου της Δημοκρατίας.
- 3.Ο Πρόεδρος αναλαμβάνει την άσκηση των καθηκόντων του μετά από την ορκωμοσία του ενώπιον της Βουλής όχι όμως νωρίτερα από την λήξη της θητείας του απερχόμενου Προέδρου. Ο πρόεδρος δίνει τον ακόλουθο όρκο
«Ορκίζομαι να υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους της χώρας,
να σέβομαι τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των πολιτών,
να υπερασπίζομαι την ανεξαρτησία της Δημοκρατίας της Αλβανίας και να υπηρετώ το γενικό συμφέρον και την πρόοδο του Αλβανικού Λαού.»
Ο Πρόεδρος μπορεί να προσθέσει και « Ο Θεός ας με βοηθήσει.»
- 4.Ο Πρόεδρος που παραιτείται πριν από την λήξη της θητείας του δεν μπορεί να είναι υποψήφιος στην εκλογή του Προέδρου που πραγματοποιείται μετά από την παραίτησή του.

Άρθρο 89

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν επιτρέπεται να ασκεί κανένα άλλο δημόσιο λειτουργήμα ,να είναι μέλος κόμματος, να έχει μια άλλη ιδιωτική δραστηριότητα.

Άρθρο 90

- 1.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν ευθύνεται για πράξεις που επιτέλει κατά την άσκηση των καθηκόντων του.
2. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απαλλάσσεται από το αξίωμά του για σοβαρή παράβαση του Συντάγματος ή για διάπραξη σοβαρής εγκληματικής πράξης . Σ'αυτές τις περιπτώσεις η πρόταση για την καθάρση του Προέδρου υποβάλλεται από το ένα τέταρτο τουλάχιστον του συνόλου των βουλευτών και γίνεται αποδεκτή από τα δύο τρίτα του συνόλου των βουλευτών.
- 3.Με την απόφαση της Βουλής η υπόθεση παραπέμπεται στο Συνταγματικό Δικαστήριο, το οποίο εάν διαπιστώσει την ενοχή του Προέδρου της Δημοκρατίας, τον απαλλάσσει από το αξίωμά του.

Άρθρο 91

1. Όταν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αδυνατεί προσωρινά να ασκήσει τα καθήκοντά του ή όταν η θέση του μένει κενή, αναπληρώνεται από τον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος ασκεί τις αρμοδιότητές του.
2. Σε περίπτωση κατά την οποία ο Πρόεδρος αδυνατεί να ασκήσει τα καθήκοντά του για περισσότερο από 60 ημέρες, η Βουλή με απόφαση των δύο τρίτων του συνόλου των βουλευτών, αποφασίζει την παραπομπή της υπόθεσης στο Συνταγματικό Δικαστήριο, το οποίο επιβεβαιώνει το γεγονός της αδυναμίας. Σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί αυτή, η θέση του Προέδρου μένει κενή και η εκλογή του νέου Προέδρου αρχίζει μέσα σε 10 ημέρες από την ημέρα που επιβεβαιώθηκε η αδυναμία.

Άρθρο 92

- Ο Πρόεδρος έχει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες αρμοδιότητες
- α) Απευθύνει μηνύματα στον κοινοβούλιο
 - β) Απονέμει χάρη, σύμφωνα με το νόμο
 - γ) Απονέμει την αλβανική ιθαγένεια και επιτρέπει την αφαίρεσή της, σύμφωνα με το νόμο
 - δ) Απονέμει παράσημα και τιμητικούς τίτλους, σύμφωνα με το νόμο
 - ε) Απονέμει τους ανώτατους στρατιωτικούς βαθμούς, σύμφωνα με το νόμο
 - στ) Διορίζει και απαλλάσσει των καθηκόντων τους, μετά από πρόταση του Πρωθυπουργού, τους πρεσβευτές της Δημοκρατίας της Αλβανίας στα αλλιά κράτη και στους διεθνείς οργανισμούς
 - ζ) Δέχεται τα διαπιστευτήρια και την αποχώρηση των διπλωματικών αντιπροσώπων των άλλων κρατών και των διεθνών οργανισμών που είναι διαπιστευμένοι στη Δημοκρατία της Αλβανίας
 - η) Συνάπτει διεθνείς συμβάσεις, σύμφωνα με τον νόμο
 - θ) Διορίζει, μετά από πρόταση του Πρωθυπουργού, το διευθυντή της Υπηρεσίας Πληροφοριών του Κράτους
 - ι) Διορίζει τον Πρόεδρο της Ακαδημίας των Επιστημών και τους Πρυτάνεις των πανεπιστημίων, σύμφωνα με τον νόμο
 - ια) Ορίζει την ημερομηνία των εκλογών για την Βουλή, για τα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης και για τη διεξαγωγή δημοψηφισμάτων
 - ιβ) Ζητεί τη γνώμη και έγγραφη αναφορά από τα διευθυντικά στελέχη των δημόσιων οργανισμών για θέματα που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους.

Άρθρο 93

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, εκδίδει διατάγματα

Άρθρο 94

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν έχει άλλες αρμοδιότητες εκτός από εκείνες που αναφέρονται στο Σύνταγμα ή παρέχονται με νόμους που εκδόθηκαν σύμφωνα με αυτό.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Άρθρο 95

1. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρωθυπουργό, τον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης και τους Υπουργούς.
2. Το Υπουργικό Συμβούλιο ασκεί κάθε κρατική λειτουργία, η οποία δεν έχει παραχωρηθεί στα όργανα των άλλων κρατικών εξουσιών ή της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 96

- 1.Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, στην αρχή της νομοθετικής περιόδου, καθώς και όταν η θέση του Πρωθυπουργού μένει κενή, ορίζει τον Πρωθυπουργό, μετά από πρόταση του κόμματος ή του συνασπισμού των κομμάτων που διαθέτουν την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών.
- 2.Εαν ο εντολοδόχος πρωθυπουργός δεν λάβει ψήφο εμπιστοσύνης από την Βουλή, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει εντός προθεσμίας δέκα ημερών νέο Πρωθυπουργό.
- 3.Εαν και ο νέος Πρωθυπουργός δεν λάβει ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή σε 10 ημέρες, η Βουλή εκλέγει άλλον Πρωθυπουργό. Στην περίπτωση αυτή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει το νέο Πρωθυπουργό.
- 4.Όταν η Βουλή αδυνατεί να εκλέξει νέο Πρωθυπουργό, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διαλύει την Βουλή.

Άρθρο 97

Ο Πρωθυπουργός που διορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 96, 104, 105, υποβάλλει για έγκριση στη Βουλή εντός δέκα ημερών τις προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης μαζί με τη σύνθεσή της.

Άρθρο 98

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει και απαλλάσσει από τα καθήκοντά τους τους υπουργούς, μετά από πρόταση του Πρωθυπουργού, εντός προθεσμίας επτά ημερών. Το διάταγμα συζητείται εντός δέκα ημερών στη Βουλή.

Άρθρο 99

Ο Πρωθυπουργός, ο Αντιπρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου και οι Υπουργοί, πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους, ορκίζονται ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Άρθρο 100

- 1.Το Υπουργικό Συμβούλιο καθορίζει τις βασικές κατευθύνσεις της γενικής πολιτικής της χώρας.
- 2.Το Υπουργικό Συμβούλιο λαμβάνει αποφάσεις μετά από πρόταση του Πρωθυπουργού ή του αρμόδιου Υπουργού.
- 3.Οι συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου γίνονται κεκλεισμένων των θυρών.
- 4.Οι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου είναι έγκυρες όταν υπογράφονται από τον Πρωθυπουργό και τον αρμόδιο Υπουργό.
- 5.Το Υπουργικό Συμβούλιο εκδίδει αποφάσεις και οδηγίες .

Άρθρο 101

Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε περιπτώσεις έκτακτης ή επείγουσας ανάγκης μπορεί να εκδίδει για την λήψη προσωρινών μέτρων κανονιστικές πράξεις που έχουν ισχύ νόμου. Οι κανονιστικές αυτές πράξεις υποβάλλονται αμέσως προς έγκριση στη Βουλή, η οποία, εάν δεν έχει συγκαληθεί σε σύνοδο, συγκαλείται εντός πέντε ημερών. Οι πράξεις αυτές παύουν να ισχύουν από της εκδόσεώς τους σε περίπτωση που δεν εγκριθούν από τη Βουλή εντός προθεσμίας σαράντα πέντε ημερών.

Άρθρο 102

- 1.Ο Πρωθυπουργός
 - α) αντιπροσωπεύει το Υπουργικό Συμβούλιο και προίσταται στις συνεδριάσεις του
 - β) διατυπώνει και καθορίζει τις βασικές κατευθύνσεις της γενικής πολιτικής του Κράτους και ευθύνεται για αυτές
 - γ) διασφαλίζει την εφαρμογή των νόμων και της πολιτικής που εγκρίνει το Υπουργικό Συμβούλιο
 - δ) συντονίζει και ελέγχει τις εργασίες των μελών του Υπουργικού Συμβουλίου και των άλλων φορέων της κεντρικής διοίκησης του Κράτους

- ε) εκτελεί και αλλά καθήκοντα που προβλέπονται από το Σύνταγμα
- 2.Ο Πρωθυπουργός επιλύει τις διαφωνίες μεταξύ των Υπουργών.
3. Ο Πρωθυπουργός εκδίδει αποφάσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.
- 4.ΟΙ Υπουργοί, στο πλαίσιο των βασικών κατευθύνσεων της πολιτικής του Κράτους, διευθύνουν με ευθύνη τους τους τομείς αρμοδιότητάς τους. Οι Υπουργοί εκδίδουν αποφάσεις, εντολές και οδηγίες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Άρθρο 103

- 1.Υπουργός μπορεί να ορίζεται καθένας που είναι εκλόγιμος ως βουλευτής.
2. Ο Υπουργός δεν μπορεί να ασκεί καμία άλλη δημόσια δραστηριότητα ούτε να είναι διευθυντής ή μέλος κερδοσκοπικών οργανώσεων.
- 3.Τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου απολαύουν βουλευτικής ασυλίας.

Άρθρο 104

- 1.Εάν πρόταση εμπιστοσύνης, που υποβάλλεται από τον Πρωθυπουργό, δεν γίνει αποδεκτή από την πλειοψηφία του συνόλου των βουλευτών, η Βουλή εντός δεκαπέντε ημερών εκλέγει άλλον Πρωθυπουργό. Στην περίπτωση αυτή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει το νέο Πρωθυπουργό.
- 2.Όταν η Βουλή αδυνατεί να εκλέξει νέο Πρωθυπουργό, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διαλύει τη Βουλή.
- 3.Η ψηφοφορία για την πρόταση εμπιστοσύνης δεν μπορεί να διεξαχθεί, εάν δεν περάσουν 3 μέρες από την υποβολή της.

Άρθρο 105

- 1.Εάν πρόταση δυσπιστίας, η οποία υποβάλλεται από το ένα πέμπτο των βουλευτών, εγκριθεί από την πλειοψηφία του συνόλου τους, η Βουλή εντός δεκαπέντε ημερών εκλέγει άλλον Πρωθυπουργό. Στην περίπτωση αυτή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει το νέο Πρωθυπουργό.
- 2.Όταν η Βουλή αδυνατεί να εκλέξει νέο Πρωθυπουργό, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διαλύει την Βουλή.
3. Η ψηφοφορία για την πρόταση δυσπιστίας δεν μπορεί να διεξαχθεί εάν δεν περάσουν τρεις ημέρες από την υποβολή της.

Άρθρο 106

Ο Πρωθυπουργός και οι Υπουργοί υποχρεούνται να ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι τον σχηματισμό του νέου Υπουργικού Συμβουλίου.

Άρθρο 107

- 1.Οι δημόσιοι υπάλληλοι εφαρμόζουν το νόμο και υπηρετούν το λαό.
2. Οι υπάλληλοι της κεντρικής διοίκησης διορίζονται με διαγωνισμό, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος
3. Οι εγγυήσεις μονιμότητας στην υπηρεσία και το νομικό καθεστώς των δημοσίων υπαλλήλων ρυθμίζονται με νόμο.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Άρθρο 108

- 1.Βαθμίδες της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι οι Κοινότητες ή οι Δήμοι και οι περιφέρειες.Άλλες βαθμίδες της τοπικής αυτοδιοίκησης μπορεί να ορίζονται από το νόμο.
2. Οι διοικητικές, χωροταξικές διαιρέσεις κάθε βαθμίδας της τοπικής αυτοδιοίκησης ορίζονται από το νόμο με βάση τα κοινά οικονομικά συμφέροντα και την ιστορική

παράδοση. Τα όριά τους δεν μπορούν να υποστούν αλλαγές χωρίς προηγουμένως να ληφθεί υπόψη η γνώμη του πληθυσμού που κατοικεί σ'αυτές.

3. Η Κοινότητα και ο Δήμος αποτελούν τη βασική βαθμίδα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ασκούν όλες τις αρμοδιότητες της αυτοδιοίκησης, με εξαιρεσηκείνες που παραχωρούνται από το νόμο σε άλλες βαθμίδες της τοπικής αυτοδιοίκησης.

4. Η αυτοδιοίκηση ασκείται μέσω των αντιπροσωπευτικών οργάνων της και με τοπικά δημοψηφίσματα. Οι αρχές και οι διαδικασίες για τη διεξαγωγή τοπικών δημοψηφισμάτων προβλέπονται από το νόμο σύμφωνα με το άρθρο 151, παράγραφος 2.

Άρθρο 109

1. Τα αντιπροσωπευτικά όργανα των βασικών οργανώσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι τα συμβούλια, τα οποία εκλέγονται κάθε τρία χρόνια με γενικές, άμεσες εκλογές και με μυστική ψηφοφορία.

2. Εκτελεστικό όργανο του Δήμου ή της Κοινότητας είναι ο Πρόεδρος ή ο Δήμαρχος, οι οποίοι εκλέγονται άμεσα από το λαό, με τρόπο που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Δικαίωμα εκλογής στα τοπικά συμβούλια καθώς και στη θέση του Προέδρου ή Δημάρχου έχουν μόνον οι πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην εδαφική περιφέρεια της αντίστοιχης βαθμίδας της τοπικής αυτοδιοίκησης.

4. Τα όργανα των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν το δικαίωμα να ιδρύουν ενώσεις και κοινούς φορείς συνεργασίας για την αντιπροσώπευση των συμφερόντων τους, να συνεργάζονται με τις βαθμίδες τοπικής αυτοδιοίκησης άλλων χωρών και να αντιπροσωπεύονται στα όργανα των διεθνών οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 110

1. Η περιφέρεια αποτελείται από βασικούς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης με παραδοσιακούς, οικονομικούς και κοινωνικούς δεσμούς και κοινά συμφέροντα.

2. Σε επίπεδο περιφέρειας λαμβάνονται και εφαρμόζονται οι περιφερειακές πολιτικές και εναρμονίζονται με τη γενικότερη πολιτική του Κράτους.

3. Το αντιπροσωπευτικό όργανο της περιφέρειας είναι το περιφερειακό συμβούλιο. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες αποστέλλουν μέλη της διοίκησής τους στο περιφερειακό συμβούλιο ανάλογα με τον πληθυσμό τους, και σε κάθε περίπτωση, τουλάχιστον ένα μέλος. Οι Δήμαρχοι και οι Πρόεδροι των Κοινοτήτων είναι αυτοδικαίως μέλη του περιφερειακού συμβουλίου. Τα υπόλοιπα μέλη του εκλέγονται αναλογικά από τα αντίστοιχα συμβούλια με βάση τους καταλόγους δημοτικών συμβούλων των Κοινοτήτων ή Δήμων.

4. Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί να εκδίδει πράξεις και αποφάσεις με γενική υποχρεωτική ισχύ για την περιφέρεια.

Άρθρο 111

1. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης είναι νομικά πρόσωπα.

2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης διαθέτουν ανεξάρτητο προϋπολογισμό, ο οποίος κατάρτιζεται όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 112

1. Στις βαθμίδες της τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να μεταβιβάζονται με νόμο αρμοδιότητες της κεντρικής διοίκησης. Τα έξοδα που δημιουργούνται από τη μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων καλύπτονται από το Κράτος.

2. Στα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης απονέμονται αρμοδιότητες μόνον με νόμο ή με βάση τις συμβάσεις που εκείνα συνάπτουν. Τα έξοδα που αφορούν αρμοδιότητες που ορίζονται με νόμο καλύπτονται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Άρθρο 113

1. Τα κοινοτικά, δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια.

α) Ρυθμίζουν και διαχειρίζονται με ανεξαρτησία τα τοπικά ζητήματα της αρμοδιότητάς τους.

β) Ασκούν τα δικαιώματα της ιδιοκτησίας, διαχειρίζονται με ανεξάρτητο τρόπο τα έσοδά τους και μπορούν να ασκούν οικονομική δραστηριότητα.

γ) Έχουν δικαίωμα να εισπράττουν πόρους για να χρηματοδοτούν τις απαραίτητες ανάγκες της λειτουργίας τους

- δ) Έχουν δικαίωμα να αποφασίζουν, σύμφωνα με το νόμο, την επιβολή τοπικών φόρων καθώς και το ύψος τους
- ε) Ορίζουν τους κανόνες για την οργάνωση και την λειτουργία τους, όπως ορίζει ο νόμος
- στ) Θεσπίζουν εμβλήματα της τοπικής αυτοδιοίκησης και τους τοπικούς τιμητικούς τίτλους
- ζ) Αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για τοπικά ζητήματα ενώπιον των αρμόδιων οργάνων.
2. Τα όργανα των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης εκδίδουν πράξεις, αποφάσεις και εντολές.
3. Το δικαίωμα αυτοδιοίκησης των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης προστατεύεται δικαστικά.

Άρθρο 114

Το Υπουργικό Συμβούλιο διορίζει σε κάθε περιφέρεια ως αντιπρόσωπό του τον Νομάρχη. Οι αρμοδιότητες του Νομάρχη καθορίζονται με νόμο.

Άρθρο 115

1. Κάθε άμεσα εκλεγμένο όργανο βαθμίδας της τοπικής αυτοδιοίκησης μπορεί να διαλυθεί ή καθαιρεθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για σοβαρές παραβάσεις του Συντάγματος ή των νομών.
2. Το όργανο που διαλύθηκε ή καθαιρέθηκε έχει δικαίωμα να προσφύγει στο Συνταγματικό Δικαστήριο μέσα σε δεκαπέντε ημέρες και στην περίπτωση αυτή η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αναστέλλεται.
3. Εάν δεν ασκηθεί το δικαίωμα προσφυγής μέσα σε δεκαπέντε ημέρες ή αν ακυρωθεί η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου από το Συνταγματικό Δικαστήριο, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ορίζει την ημερομηνία εκλογών για την αντίστοιχη βαθμίδα αυτοδιοίκησης.

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Άρθρο 116

1. Κανόνες δικαίου που ισχύουν σε ολόκληρη την εδαφική επικράτεια της Δημοκρατίας της Αλβανίας είναι
 - α) Το Σύνταγμα
 - β) Οι κυρωθείσες διεθνείς συμβάσεις
 - γ) Οι νόμοι
 - δ) οι κανονιστικές πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου.
2. Οι πράξεις που εκδίδονται από τα όργανα της τοπικής εξουσίας ισχύουν μόνο μέσα στην εδαφική περιφέρεια για την οποία έχουν αρμοδιότητα τα όργανα αυτά.
3. Οι κανονιστικές πράξεις των υπουργών και των διευθυντικών οργάνων άλλων κεντρικών φορέων ισχύουν για όλη την εδαφική επικράτεια της Δημοκρατίας της Αλβανίας εντός του πλαισίου αρμοδιότητάς τους.

Άρθρο 117

1. Οι νόμοι, οι κανονιστικές πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου, των υπουργών και των άλλων κεντρικών φορέων ισχύουν μόνο μετά από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.
2. Η έκδοση και η δημοσίευση των άλλων κανονιστικών πράξεων γίνεται όπως νόμος ορίζει.
3. Οι διεθνείς συμβάσεις που κυρώνονται με νόμο, εκδίδονται και δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται για τους νόμους. Η έκδοση και δημοσίευση των άλλων διεθνών συμβάσεων γίνεται όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 118

1. Εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται βάσει των νόμων και για την εφαρμογή τους από τα όργανα που προβλέπει το Σύνταγμα.
2. Ο νόμος πρέπει να εξουσιοδοτεί την έκδοση των εκτελεστικών πράξεων, να ορίζει το αρμόδιο όργανο, τα ζητήματα που πρέπει να ρυθμίζονται, καθώς και τις αρχές βάσει των οποίων εκδίδονται οι πράξεις αυτές.
3. Το αρμόδιο, βάσει του νόμου, όργανο για την έκδοση εκτελεστικών πράξεων, κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, δεν μπορεί να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα αυτή σε άλλο όργανο.

Άρθρο 119

1. Οι Κανονισμοί του Υπουργικού Συμβουλίου, των Υπουργείων και των άλλων κεντρικών αρχών, καθώς και οι αποφάσεις του Πρωθυπουργού, των Υπουργών και των διοικητικών στελεχών των κεντρικών φορέων έχουν εσωτερικό χαρακτήρα και είναι υποχρεωτικοί μόνο για τις διοικητικές βαθμίδες που υπάγονται ιεραρχικά σε αυτούς.
2. Οι πράξεις αυτές εκδίδονται σύμφωνα με το νόμο και δεν μπορούν να χρησιμεύουν ως βάση του νόμου για την λήψη αποφάσεων σχετικών με τρίτους ή άλλα θέματα.
3. Οι κανονισμοί και εντολές εκδίδονται επί τη βάση και για την εφαρμογή πράξεων που έχουν γενική νομική ισχύ.

Άρθρο 120

Οι αρχές και οι διαδικασίες για την έκδοση των τοπικών κανονιστικών πράξεων προβλέπονται από τον νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Άρθρο 121

1. Η κύρωση και η καταγγελία των διεθνών συμβάσεων γίνεται με νόμο, εάν το αντικείμενό τους είναι σχετικό με αυτές σχετίζονται με
 - α) Την εδαφική ακεραιότητα της χώρας, τη σύναψη ειρήνης, συμμαχιών, τις κυβερνητικές και στρατιωτικές υποθέσεις.
 - β) τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του ανθρώπου, καθώς και τις υποχρεώσεις των πολιτών, όπως προβλέπονται στο Σύνταγμα
 - γ) την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αλβανίας σε διεθνείς οργανώσεις
 - δ) την ανάληψη οικονομικών υποχρεώσεων από τη Δημοκρατία της Αλβανίας
 - ε) την έγκριση, τροποποίηση, συμπλήρωση ή κατάργηση νόμων.
2. Η Βουλή, με πλειοψηφία του συνόλου των μελών της, μπορεί να κυρώσει και άλλες διεθνείς συμβάσεις, που δεν προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.
3. Ο Πρωθυπουργός ενημερώνει τη Βουλή κάθε φορά που το Υπουργικό Συμβούλιο υπογράφει διεθνή σύμβαση, η οποία δεν κυρώνεται με νόμο.
4. Οι αρχές και οι διαδικασίες για την κύρωση και την καταγγελία των διεθνών συμβάσεων ορίζονται από το νόμο.

Άρθρο 122

1. Κάθε κυρωθείσα διεθνής σύμβαση μετά από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Αλβανίας, αποτελεί τμήμα της εσωτερικής έννομης τάξης. Η διεθνής αυτή σύμβαση εφαρμόζεται άμεσα εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις

οποιές η εφαρμογή της απαιτεί ψήφιση νόμου. Συνθήκες που τροποποιούν, συμπληρώνουν ή καταργούν νόμους οι οποίοι ψηφίζονται από την πλειοψηφία του συνόλου των βουλευτών, πρέπει να κυρωθούν με την ίδια πλειοψηφία.

2. Διεθνής σύμβαση που κυρώθηκε με νόμο υπερισχύει των νόμων της χώρας που αντίκειται προς αυτή.

3. Οι κανόνες που εκδίδονται από ένα διεθνή οργανισμό, υπερισχύουν των νόμων της χώρας που αντίκεινται προς αυτούς, όταν έχει κυρωθεί από τη Δημοκρατία της Αλβανίας η σύμβαση για τη συμμετοχή της στον οργανισμό αυτό και προβλέπεται ρητά η άμεση εφαρμογή των κανόνων του.

Άρθρο 123

1. Η Δημοκρατία της Αλβανίας μπορεί να μεταβιβάζει με συμβάσεις σε διεθνείς οργανισμούς κρατικές εξουσίες επί συγκεκριμένων θεμάτων.

2. Ο νόμος με τον οποίο κυρώνεται μια διεθνής σύμβαση, κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ψηφίζεται με πλειοψηφία του συνόλου των βουλευτών.

3. Η Βουλή μπορεί να αποφασίσει ότι η κύρωση παρόμοιας σύμβασης θα γίνει με δημοψήφισμα.

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΩΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Άρθρο 124

1. Το Συνταγματικό δικαστήριο είναι εγγυητής του σεβασμού του Συντάγματος και ο τελικός ερμηνευτής

2. Το Συνταγματικό Δικαστήριο δεσμεύεται μόνο από το Σύνταγμα.

Άρθρο 125

1. Το Συνταγματικό Δικαστήριο συγκροτείται από 9 μέλη, τα οποία διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με έγκριση της Βουλής.

2. Οι δικαστές διορίζονται για θητεία εννέα ετών, χωρίς δικαίωμα επαναδιορισμού, μεταξύ των πλέον διακεκριμένων νομικών, που έχουν επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον 15 ετών.

3. Η σύνθεση του Συνταγματικού Δικαστηρίου ανανεώνεται κατά το ένα τρίτο κάθε τρία χρόνια, σύμφωνα με την διαδικασία που ορίζει ο νόμος.

4. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει τον Πρόεδρο του Συνταγματικού Δικαστηρίου μεταξύ των μελών του, με την έγκριση της Βουλής, για περίοδο τριών ετών.

5. Ο δικαστής του Συνταγματικού Δικαστηρίου εξακολουθεί να ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι το διορισμό του νέου δικαστή.

Άρθρο 126

Ο δικαστής του Συνταγματικού Δικαστηρίου δεν διώκεται ποινικά χωρίς την άδεια του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Ο δικαστής του Συνταγματικού Δικαστηρίου μπορεί να ελέγχεται ή να συλλαμβάνεται μόνο εάν συλληφθεί επ'αυτοφώρω να διαπράττει ποινικό αδίκημα ή αμέσως μετά τη διάπραξη του. Το αρμόδιο όργανο ενημερώνει αμέσως το Συνταγματικό Δικαστήριο. Εάν το Συνταγματικό Δικαστήριο εντός εικοσιτεσσάρων ωρών δεν εγκρίνει την παραπομπή στο δικαστήριο του συλληφθέντος δικαστή, το αρμόδιο όργανο υποχρεούται να τον αφήσει ελεύθερο.

Άρθρο 127

1. Η θητεία του δικαστή του Συνταγματικού Δικαστηρίου λήγει όταν
- α) καταδικασθεί με αμετάκλητη απόφαση για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος
 - β) απέχει αδικαιολόγητα των καθηκόντων του περισσότερο από έξι μήνες
 - γ) συμπληρώσει το εβδομηκόστο έτος της ηλικίας του
 - δ) παραιτηθεί
 - ε) κριθεί ανίκανος να ασκεί τα καθήκοντά του με δικαστική απόφαση.
2. Η λήξη της θητείας του δικαστή διαπιστώνεται με απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου.
3. Εάν η θέση του δικαστή μείνει κενή, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει, με έγκριση της Βουλής, νέο δικαστή, ο οποίος ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι τη λήξη της θητείας του απερχόμενου δικαστή.

Άρθρο 128

Ο δικαστής του Συνταγματικού Δικαστηρίου μπορεί να απαλλάσσεται των καθηκόντων του από τη Βουλή με την πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνόλου των μελών της για παραβίαση του Συντάγματος, για διάπραξη ποινικού αδικήματος, για πνευματική ή φυσική ανικανότητα, για πράξεις και συμπεριφορά που ευτελίζουν τη θέση και το πρόσωπο του δικαστή. Η απόφαση της Βουλής εξετάζεται από το Συνταγματικό Δικαστήριο, το οποίο, εάν επιβεβαιώσει ότι συντρέχει ένας από τους ανωτέρω λόγους, διαπιστώνει την απαλλαγή του μέλους του Συνταγματικού Δικαστηρίου από τα καθήκοντά του.

Άρθρο 129

Ο δικαστής του Συνταγματικού Δικαστηρίου αναλαμβάνει την άσκηση των καθηκόντων του, μετά από ορκωμοσία του ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Άρθρο 130

Η ιδιότητα του δικαστή του Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι ασυμβίβαστη με οποιαδήποτε άλλη δημόσια, πολιτική ή ιδιωτική δραστηριότητα.

Άρθρο 131

Το Συνταγματικό Δικαστήριο αποφασίζει σχετικά με

- α) Τη συνταγματικότητα των νόμων ή των διεθνών συμβάσεων κατά το άρθρο 122
- β) Τη συνταγματικότητα των διεθνών συμβάσεων πριν από την κύρωσή τους
- γ) Τη συνταγματικότητα των κανονιστικών πράξεων των οργάνων της κεντρικής και τοπικής διοίκησης όπως και τη συμφωνία με τις διεθνείς συμβάσεις
- δ) Τη σύγκρουση αρμοδιότητας μεταξύ των κρατικών εξουσιών, καθώς και μεταξύ της κεντρικής εξουσίας και της τοπικής αυτοδιοίκησης
- ε) Τη συνταγματικότητα των κομμάτων και των άλλων πολιτικών οργανώσεων καθώς και τη συνταγματικότητα της δραστηριότητάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Συντάγματος
- στ) Την απαλλαγή από το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας και την διαπίστωση της αδυναμίας για την άσκηση των καθηκόντων του
- ζ) Ζητήματα που σχετίζονται με την εκλογή και τα ασυμβίβαστα των καθηκόντων του Προέδρου της Δημοκρατίας και των Βουλευτών καθώς και με την επικύρωση της εκλογής τους
- η) Την συνταγματικότητα του δημοψηφίσματος και την επικύρωση των αποτελεσμάτων του
- θ) Την τελική εκδίκαση των ατομικών προσφυγών σχετικά με την παραβίαση συνταγματικών δικαιωμάτων για νόμιμη και δίκαιη δική μετά από την εξάντληση όλων των ενδίκων μέσων για την προστασία αυτών των δικαιωμάτων.

Άρθρο 132

1. Οι αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου έχουν γενική δεσμευτική ισχύ και είναι αμετάκλητες. Μόνο το Συνταγματικό Δικαστήριο έχει το δικαίωμα ακύρωσης των πράξεων που εξετάζει.

2. Οι αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου τίθεται σε ισχύ από την ημέρα της δημοσίευσής τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το Συνταγματικό Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει άλλη ημερομηνία, κατά την οποία δεν θα ισχύει ο αντισυνταγματικός νόμος ή η κανονιστική πράξη. Η γνώμη της μειοψηφίας δημοσιεύεται μαζί με την απόφαση.

Άρθρο 133

1. Το παραδεκτό των προσφυγών αποφασίζεται από επιτροπή δικαστών, όπως ορίζει ο νόμος.
2. Το Συνταγματικό Δικαστήριο αποφασίζει με την πλειοψηφία όλων των μελών του .

Άρθρο 134

1. Το Συνταγματικό Δικαστήριο συγκαλείται μόνο με αίτηση
 - α) του Προέδρου της Δημοκρατίας
 - β) του Πρωθυπουργού
 - γ) του ενός πέμπτου τουλάχιστον του συνόλου των βουλευτών
 - δ) του Προέδρου του Ανωτάτου Κρατικού Έλεγχου
 - ε) κάθε δικαστηρίου σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 145 του παρόντος Συντάγματος
 - στ) του Συνηγόρου του Πολίτη
 - ζ) των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης
 - η) των οργάνων των θρησκευτικών κοινοτήτων
 - θ) των πολιτικών κομμάτων και οργανώσεων
 - ι) των πολιτών.
2. Οι αιτούντες των εδαφίων στ, ζ, η, θ, και ι της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου μπορούν να κάνουν αίτηση μόνο για ζητήματα για τα οποία έχουν έννομο συμφέρον.

ΜΕΡΟΣ ΕΝΑΤΟ ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Άρθρο 135

1. Η δικαστική εξουσία ασκείται από το Ανώτατο Δικαστήριο καθώς και από τα εφετεία και τα πρωτοδικία, το οποία ιδρύονται με νόμο.
2. Η Βουλή μπορεί να ιδρύει με νόμο ειδικά δικαστήρια, σε καμία όμως περίπτωση έκτακτα δικαστήρια.

Άρθρο 136

1. Τα μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με την έγκριση της Βουλής.
2. Ένα από τα μέλη διορίζεται Πρόεδρος σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στη παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.
3. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου ασκούν τα καθήκοντά τους για εννέα έτη χωρίς δικαίωμα επαναδιορισμού.
4. Οι λοιποί δικαστές διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μετά από πρόταση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.
5. Δικαστές μπορεί να είναι μόνο πολίτες με ανώτατη νομική παιδεία. Οι όροι και η διαδικασία εκλογής τους ορίζονται με νόμο.

Άρθρο 137

1. Οι δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου διώκονται ποινικά μόνο με άδεια της Βουλής.
2. Οι δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου μπορούν να ελεγχθούν ή να συλληφθούν μόνο σε περίπτωση που καταληφθούν επ'αυτοφώρω να διαπράττουν ποινικό αδίκημα ή αμέσως μετά τη διάπραξή του. Το αρμόδιο όργανο ενημερώνει αμέσως το Συνταγματικό Δικαστήριο. Εάν το Συνταγματικό Δικαστήριο δεν εγκρίνει μέσα σε 24 ώρες την παραπομπή σε δίκη, το αρμόδιο όργανο υποχρεούται να τον αφήσει ελεύθερο.
3. Οι άλλοι δικαστές διώκονται ποινικά μόνο με την άδεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.
4. Ο δικαστής ελέγχεται ή συλλαμβάνεται μόνο σε περίπτωση που καταληφθεί επ'αυτοφώρω να διαπράττει ποινικό αδίκημα ή αμέσως μετά τη διάπραξή του. Το αρμόδιο όργανο ενημερώνει αμέσως το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Εάν το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο δεν εγκρίνει μέσα σε 24 ώρες την παραπομπή σε δίκη του συλληφθέντος δικαστή, το αρμόδιο όργανο υποχρεούται να τον αφήσει ελεύθερο.

Άρθρο 138

Η θητεία των δικαστών δεν μπορεί να μειωθεί. Ο μισθός και οι εν γένει αποδοχές τους δεν μπορούν να μειώνονται.

Άρθρο 139

1. Η θητεία του δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου λήγει
 - α) εάν καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος.
 - β) εάν απέχει από τα καθήκοντά του αδικαιολόγητα περισσότερο από έξι μήνες.
 - γ) εάν συμπληρώσει το εξηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του.
 - δ) εάν παραιτηθεί.
 - ε) εάν με τελεσίδικη δικαστική απόφαση θεωρηθεί ανίκανος για την άσκηση των καθηκόντων του.
2. Η λήξη της θητείας του δικαστή διαπιστώνεται με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Άρθρο 140

Η Βουλή απαλλάσσει των καθηκόντων τους τους δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνόλου των μελών της για παραβίαση του Συντάγματος, για διάπραξη ποινικού αδικήματος, για πνευματική ή φυσική ανικανότητα και για πράξεις ή συμπεριφορά που ευτελίζουν τη θέση και το πρόσωπο του δικαστή. Η απόφαση της Βουλής εξετάζεται από το Συνταγματικό Δικαστήριο, το οποίο όταν επιβεβαιώσει ότι συντρέχει ένας από τους παραπάνω λόγους, διαπιστώνει την απαλλαγή του από το αξίωμα του.

Άρθρο 141

1. Το Ανώτατο Δικαστήριο έχει δικαιοδοσία σε πρώτο και δεύτερο βαθμό. Έχει δικαιοδοσία σε πρώτο βαθμό, όταν δικάζει ποινικές κατηγορίες κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Πρωθυπουργού και μελών του Υπουργικού Συμβουλίου, των βουλευτών, των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου και των δικαστών του Συνταγματικού Δικαστηρίου.
2. Για την ενοποίηση ή την αλλαγή της νομολογίας, το Ανώτατο Δικαστήριο μπορεί να παραπέμψει ορισμένες δικαστικές υποθέσεις στην ολομέλεια των δικαστικών συμβουλίων.

Άρθρο 142

1. Οι δικαστικές αποφάσεις είναι αιτιολογημένες.
2. Το Ανώτατο Δικαστήριο δημοσιεύει τις αποφάσεις του, καθώς και τις απόψεις της μειοψηφίας.
3. Τα όργανα του Κράτους υποχρεούνται να εκτελούν τις δικαστικές αποφάσεις.

Άρθρο 143

Η ιδιότητα του δικαστή είναι ασυμβίβαστη με οποιαδήποτε άλλη δημόσια, πολιτική ή

ιδιωτική δραστηριότητα.

Άρθρο 144

Τα δικαστήρια διαθέτουν ιδιαίτερο προϋπολογισμό, τον οποίο διαχειρίζονται ανεξάρτητα. Τα ίδια προτείνουν τον προϋπολογισμό τους, όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 145

1. Οι δικαστές είναι ανεξάρτητοι και υπόκεινται μόνο στο Σύνταγμα και στους νόμους.
2. Όταν οι δικαστές κρίνουν ότι ο νόμος έρχεται σε αντίθεση με το Σύνταγμα, δεν τον εφαρμόζουν. Στην περίπτωση αυτή αναβάλλουν την εκδίκαση και παραπέμπουν την υπόθεση στο Συνταγματικό Δικαστήριο. Οι αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι δεσμευτικές για όλα τα δικαστήρια.
3. Η παρέμβαση στην δραστηριότητα των δικαστηρίων ή των δικαστών τιμωρείται, όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 146

1. Τα δικαστήρια δημοσιεύουν τις αποφάσεις τους στο όνομα της Δημοκρατίας της Αλβανίας.
2. Οι δικαστικές αποφάσεις εκδίδονται πάντοτε δημόσια.

Άρθρο 147

1. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τον Υπουργό της Δικαιοσύνης, τρεις βουλευτές που εκλέγονται από τη Βουλή, καθώς και από εννέα δικαστές όλων των βαθμίδων, οι οποίοι εκλέγονται από την Εθνική Δικαστική Συνδιάσκεψη. Τα εκλεγμένα μέλη ασκούν τα καθήκοντά τους για 5 χρόνια χωρίς δικαίωμα άμεσης επανεκλογής.
2. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.
3. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο μετά από πρόταση του Προέδρου, εκλέγει μεταξύ των μελών του έναν αντιπρόεδρο. Ο αντιπρόεδρος οργανώνει τη δραστηριότητα του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου και προϊστάται των συνεδριάσεων του, όταν απουσιάζει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.
4. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο αποφασίζει για την μετάθεση των δικαστών, καθώς και για θέματα πειθαρχικής ευθύνης τους, όπως νόμος ορίζει.
5. Μετάθεση των δικαστών χωρίς τη συγκατάθεσή τους δεν επιτρέπεται, εκτός όταν το επιβάλλουν οι ανάγκες της αναδιοργάνωσης του δικαστικού συστήματος.
6. Ο δικαστής καθαιρείται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος, πνευματική και φυσική ανικανότητα, για πράξεις και συμπεριφορά που ευτελίζουν τη θέση και το πρόσωπο του δικαστή ή για επαγγελματική ανεπάρκεια. Κατά της απόφασης ο δικαστής δικαιούται να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο στην περίπτωση αυτή αποφασίζει σε ολομέλεια.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟ Η ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ

Άρθρο 148

1. Η Εισαγγελία ασκεί την ποινική δίωξη και υποστηρίζει στο δικαστήριο την κατηγορία εν ονόματι του Κράτους. Η Εισαγγελία ασκεί και αλλά καθήκοντα, που καθορίζονται με νόμο.
2. Οι εισαγγελείς είναι οργανωμένοι και λειτουργούν στο πλαίσιο του δικαστικού συστήματος ως σώμα.
3. Στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους οι εισαγγελείς υπόκεινται στο Σύνταγμα και τους

νόμους.

Άρθρο 149

- 1.Ο Γενικός Εισαγγελέας διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με την εγκριση της Βουλής.
- 2.Ο Γενικός Εισαγγελέας μπορεί να απολυθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, μετά από πρόταση της Βουλής, για παράβαση του Συντάγματος ή για σοβαρες παραβάσεις του νόμου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, για πνευματική και φυσική ανικανότητα, για πράξεις και συμπεριφορά που ευτελίζουν τη θέση και το πρόσωπο του εισαγγελέα.
- 3.Οι άλλοι εισαγγελείς διορίζονται και απολύονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με πρόταση του Γενικού Εισαγγελέα.
- 4.Ο Γενικός Εισαγγελέας ενημερώνει τακτικά τη Βουλή σχετικά με την κατάσταση της εγκληματικότητας.

ΜΕΡΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Άρθρο 150

- 1.Ο λαός, μέσω πενήντα χιλιάδων πολιτών με δικαίωμα ψήφου, έχει το δικαίωμα να προκαλέσει διεξαγωγή δημοψήφισματος για την ακύρωση ενός νόμου, όπως και να ζητήσει από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τη διεξαγωγή δημοψήφισματος για ζήτημα ιδιαίτερης σημασίας.
- 2.Η Βουλή, μετά από πρόταση του ενός πέμπτου των βουλευτών ή μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου μπορεί να θέτει σε δημοψήφισμα μια υπόθεση η ένα νομοσχέδιο εξαιρετικής σημασίας.
- 3.Οι αρχές και διαδικασίες για την διεξαγωγή του δημοψηφίσματος καθώς και η εγκυρότητά του ορίζονται από το νόμο.

Άρθρο 151

- 1.Ο νόμος που ψηφίζεται με δημοψήφισμα εκδίδεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.
2. Δεν μπορούν να τεθούν σε δημοψήφισμα θέματα που σχετίζονται με την εδαφική ακεραιότητα της Αλβανικής Δημοκρατίας, τον περιορισμό των ελευθεριών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, τον προϋπολογισμό, τους δασμούς και τις οικονομικές υποχρεώσεις του Κράτους, την επιβολή και την άρση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, την κήρυξη πόλεμου ή τη σύναψη ειρήνης και την αμνηστία.
3. Δημοψήφισμα για το ίδιο ζήτημα δεν μπορεί να εναληφθεί πριν από την παρέλευση τριών ετών από τη διεξαγωγή του προηγούμενου.

Άρθρο 152

1. Το Συνταγματικό Δικαστήριο εξετάζει των προτέρων τη συνταγματικότητα των ζητημάτων που τίθεται σε δημοψήφισμα μέσα σε 60 ημέρες, κατά τα άρθρα 150 παράγραφοι 1-2, 151 παράγραφοι 2 και 3 και 177 παράγραφοι 4-5.
2. Ο χαρακτήρας των ζητημάτων ως σημαντικών, κατά το άρθρο 150 παράγραφοι 1-2 δεν αποτελεί αντικείμενο κρίσης του Συνταγματικού Δικαστηρίου.
3. Η ημερομηνία του δημοψηφίσματος ορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μέσα σε 45 ημέρες από την έκδοση της θετικής απόφασης του Συνταγματικού Δικαστηρίου ή από τη

λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας το Συνταγματικό Δικαστήριο έπρεπε να αποφανθεί. Τα δημοψηφίσματα διεξάγονται σε μια μόνο μέρα.

ΜΕΡΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Άρθρο 153

1. Η Κεντρική Επιτροπή των Εκλογών είναι μόνιμο όργανο που προετοιμάζει, εποπτεύει, διευθύνει και ελέγχει όλα τα θέματα που σχετίζονται με τις εκλογές και τα δημοψηφίσματα και εκδίδει τα αποτελέσματα τους .

Άρθρο 154

1. Η Επιτροπή αποτελείται από επτά μέλη, τα οποία εκλέγονται με θητεία επτά ετών. Δύο μέλη εκλέγονται από την Βουλή, δύο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τρία από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

2. Η σύνθεση της Κεντρικής Επιτροπής των Εκλογών ανανεώνεται κάθε τρία χρόνια σύμφωνα με την διαδικασία που ορίζει ο νόμος.

3. Η ιδιότητα του μέλους της Επιτροπής είναι ασυμβίβαστη με κάθε άλλη δημόσια και πολιτική δραστηριότητα .

4. Οι υποψήφιοι ορίζουν τους εκπρόσωπούς τους στην Επιτροπή. Οι εκπρόσωποι αυτοί δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

5. Το μέλος της Επιτροπής απολαύει της ασυλίας μέλους του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

6. Η Επιτροπή έχει δικό της προϋπολογισμό.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Άρθρο 155

Οι φόροι, οι δασμοί και τα εθνικά ή τοπικά τέλη, οι ελαφρύνσεις ή η απαλλαγή ορισμένων κατηγοριών οφειλετών, καθώς και ο τρόπος είσπραξής τους ορίζονται με νόμο. Στις περιπτώσεις αυτές ο νόμος δεν έχει αναδρομική ισχύ.

Άρθρο 156

Το κράτος μπορεί με νόμο να λαμβάνει και να εγγυάται δάνεια και ομολογιακές υποχρεώσεις.

Άρθρο 157

1. Ο προϋπολογισμός αποτελείται από τον κρατικό προϋπολογισμό και τους τοπικούς προϋπολογισμούς .
2. Ο κρατικός προϋπολογισμός περιλαμβάνει τα έσοδα που συγκεντρώνονται από την είπραξη των φόρων, δασμών και άλλων τελών και από αλλά νόμιμα έσοδα όπως και όλες τις κρατικές δαπάνες.
3. Τα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης καθορίζουν και εισπράττουν φόρους και τέλη, όπως νόμος ορίζει.
4. Τα όργανα τοπικής και της κεντρικής διοίκησης υποχρεούνται να δημοσιοποιούν τα έσοδα και τις δαπάνες τους.

Άρθρο 158

1. Ο Πρωθυπουργός, εξ ονόματος του Υπουργικού Συμβουλίου, υποβάλλει στη Βουλή το νομοσχέδιο για τον κρατικό προϋπολογισμό κατά τη σύνοδο του φθινοπώρου, η οποία η οποία δεν μπορεί να λήξει, εάν αυτός δεν ψηφιστεί.
2. Εάν το νομοσχέδιο δεν ψηφιστεί μέχρι τις αρχές του προσεχούς οικονομικού έτους, το Υπουργικό Συμβούλιο εφαρμόζει κάθε μήνα το ένα δωδέκατο του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους, μέχρις ότου ψηφιστεί ο νέος προϋπολογισμός.
3. Η Βουλή ψηφίζει το νέο προϋπολογισμό μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του προηγούμενου οικονομικού έτους, εκτός από την περίπτωση επιβολής εκτάκτων μέτρων.
4. Το Υπουργικό Συμβούλιο υποχρεούται να υποβάλλει έκθεση στη Βουλή σχετικά με την εφαρμογή του προϋπολογισμού και το δημόσιο χρέος του περασμένου έτους .
5. Η Βουλή τελικά αποφασίζει, αφού λάβει υπόψη και την αναφορά του Ανωτάτου Κρατικού Ελέγχου.

Άρθρο 159

Οι αρχές και η διαδικασία για την κατάρτιση του σχεδίου προϋπολογισμού, καθώς και για την εκτέλεσή του, ορίζονται με νόμο

Άρθρο 160

1. Στη διάρκεια του οικονομικού έτους η Βουλή μπορεί να τροποποιήσει τον προϋπολογισμό
2. Οι τροποποιήσεις στον προϋπολογισμό γίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται για την κατάρτιση και έγκριση του ίδιου του προϋπολογισμού.
3. Δαπάνες που προβλέπονται από άλλους νόμους δεν μπορούν να περιορίζονται για όσο διάστημα οι νόμοι αυτοί είναι σε ισχύ.

Άρθρο 161

1. Η Κεντρική τράπεζα του κράτους είναι η τράπεζα της Αλβανίας. Αυτή έχει αποκλειστική αρμοδιότητα σχετικά με την κοπή και την έκδοση του Αλβανικού νομίσματος, την ανεξάρτητη εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής και τη διατήρηση και διαχείριση των συναλλαγματικών αποθεμάτων της Αλβανικής Δημοκρατίας.
2. Η Αλβανική τράπεζα διοικείται από συμβούλιο, στο οποίο προεδρεύει ο Διοικητής της. Ο Διοικητής εκλέγεται από την Βουλή μετά από πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας για περίοδο επτά ετών, με δικαίωμα επανεκλογής.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΑΝΩΤΑΤΟΣ ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 162

1. Ο Ανώτατος Κρατικός Έλεγχος είναι ο ανώτερος θεσμός οικονομικού και δημοσιονομικού ελέγχου. Υπόκειται μόνο στο Σύνταγμα και τους νόμους.
2. Ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Κρατικού Ελέγχου εκλέγεται και παύεται από τη Βουλή μετά από πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας. Παραμένει στο αξίωμα του για επτά χρόνια, με δικαίωμα επανεκλογής.

Άρθρο 163

Ο Ανώτατος Κρατικός Έλεγχος ελέγχει

- α) την οικονομική δραστηριότητα των κρατικών φορέων και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.
- β) τη χρήση και την εγγύηση των κρατικών εσόδων από τα όργανα της κεντρικής και της τοπικής διοίκησης.
- γ) την οικονομική δραστηριότητα των νομικών προσώπων, στα οποία το Κράτος διαθέτει περισσότερο από το ήμισυ της περιουσίας ή των μετοχών, ή των οποίων τα πιστωτικά δάνεια και οι υποχρεώσεις είναι υπό την εγγύηση του Κράτους.

Άρθρο 164

1. Ο Ανώτατος Κρατικός Έλεγχος υποβάλλει στη Βουλή
 - α) έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κρατικού προϋπολογισμού
 - β) γνώμη σχετικά με την έκθεση του Υπουργικού Συμβουλίου για τις δαπάνες του προηγούμενου οικονομικού έτους, πριν ψηφιστεί από τη Βουλή.
 - γ) πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα από τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν, όσες φορές ζητηθούν από τη Βουλή.
2. Ο Ανώτατος Κρατικός Έλεγχος υποβάλλει στη Βουλή ετήσια έκθεση σχετικά με τη δραστηριότητά του.

Άρθρο 165

1. Ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Κρατικού Ελέγχου μπορεί να καλείται να λάβει μέρος και να παίρνει το λόγο στις συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, όταν συζητούνται θέματα που σχετίζονται αρμοδιότητές του.
2. Ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Κρατικού Ελέγχου απολαύει της ασυλίας δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Άρθρο 166

1. Οι Αλβανοί πολίτες είναι υποχρεωμένοι να συμβάλλουν στην υπεράσπιση της Αλβανικής Δημοκρατίας, όπως νόμος ορίζει.
2. Πολίτες που για λόγους συνείδησης, δεν δέχονται την εκτέλεση ένοπλης υπηρεσίας στις Ένοπλες Δυνάμεις, είναι υποχρεωμένοι να εκτελούν εναλλακτική θητεία, όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 167

1. Οι στρατιωτικοί εν ενεργεία δεν μπορούν να εκλέγονται ή να διορίζονται σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες, ούτε να συμμετέχουν σε κόμματα ή σε πολιτικές οργανώσεις.
2. Τα μέλη των Ένόπλων Δυνάμεων και όσοι εκτελούν εναλλακτική υπηρεσία απολαύουν όλων των δικαιωμάτων και των συνταγματικών ελευθεριών, εκτός από τις περιπτώσεις που ο νόμος προβλέπει διαφορετικά.

Άρθρο 168

1. Οι Ένοπλες Δυνάμεις της Δημοκρατίας της Αλβανίας αποτελούνται από τις χερσαίες, ναυτικές και αεροπορικές δυνάμεις.
2. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι ο Γενικός Αρχηγός των Ένοπλων Δυνάμεων.
3. Το Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας είναι συμβουλευτικό όργανο του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Άρθρο 169

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, σε περίοδο ειρήνης, ασκεί τη διοίκηση των Ένοπλων Δυνάμεων μέσω του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αμύνης.
2. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, σε περίοδο πολέμου, διορίζει και καθαιρεί τον Αρχηγό των Ένοπλων Δυνάμεων μετά από πρόταση του Πρωθυπουργού.
3. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, μετά από πρόταση του Πρωθυπουργού διορίζει και καθαιρεί τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου, και, μετά από πρόταση του Υπουργού Αμύνης, τους αρχηγούς των χερσαίων, ναυτικών και αεροπορικών δυνάμεων.
4. Οι αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας ως Γενικού Αρχηγού των Ένοπλων Δυνάμεων καθώς και αυτές του Αρχηγού των Ένοπλων Δυνάμεων και η ιεραρχική τους υπαγωγή στα συνταγματικά όργανα ορίζονται από το νόμο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΜΕΤΡΑ

Άρθρο 170

1. Έκτακτα μέτρα μπορεί να επιβάλλονται λόγω πολέμου, έκτακτης ανάγκης ή θεομηνιών και ισχύουν για όσο χρόνο διαρκούν αυτές οι καταστάσεις.
2. Οι αρχές που διέπουν τη δραστηριότητα των δημόσιων αρχών και ο βαθμός περιορισμού των δικαιωμάτων και ελευθεριών κατά την περίοδο καταστάσεων έκτακτων μέτρων καθορίζονται με νόμο. η κλίμακας μέτρων, καθορίζονται με νόμο.
3. Ο νόμος πρέπει να καθορίζει τις αρχές, τους τομείς και τον τρόπο αποζημίωσης για τις

ζημιές που προκαλούνται από τον περιορισμό των δικαιωμάτων και ελευθεριών κατά τη λήψη έκτακτων μέτρων.

4.Οι αποφάσεις που λαμβάνονται συνεπεία της λήψης έκτακτων μέτρων πρέπει να είναι ανάλογες με τον βαθμό επικινδυνότητας και πρέπει να αποσκοπούν στην όσο το δυνατόν γρηγορότερη αποκατάσταση των συνθηκών ομαλής λειτουργίας του Κράτους.

5.Κατά την διάρκεια των καταστάσεων έκτακτων μέτρων δεν μπορεί να γίνονται αλλαγές σε κανέναν από τους ακόλουθους τομείς στο σύνταγμα, στους νόμους για τις βουλευτικές εκλογές και τα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και στους νόμους έκτακτων μέτρων.

Άρθρο 171

1.Σε περίπτωση ένοπλης επίθεσης κατά της Αλβανικής Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, με αίτηση του Υπουργικού Συμβουλίου, κηρύσσει την χώρα σε κατάσταση πολέμου.

2.Σε περίπτωση εξωτερικής απειλής ή υποχρέωσης για κοινή άμυνα που απορρρεί από διεθνή συμφωνία, η Βουλή, μετά από πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας, κηρύσσει τη χώρα σε κατάσταση πόλεμου και επιβάλλει γενική ή μερική κατάσταση επιστράτευσης και αποστράτευσης.

Άρθρο 172

1. Σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 171, παράγραφος 1, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διαβιβάζει στη Βουλή το διάταγμα για την επιβολή κατάστασης πολέμου εντός σαράντα οκτώ ωρών από την υπογραφή του, προσδιορίζοντας τα δικαιώματα που περιορίζονται.

2. Η Βουλή συζητά αμέσως και αποφασίζει σχετικά με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της.

Άρθρο 173

1.Σε περίπτωση κινδύνου για το συνταγματικό καθεστώς και τη δημόσια ασφάλεια, η Βουλή, μετά από αίτηση του Υπουργικού Συμβουλίου, μπορεί να επιβάλλει κατάσταση έκτακτης ανάγκης σε ένα τμήμα ή σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας. Η κατάσταση ανάγκης ισχύει για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί ο κίνδυνος, σε καμμία όμως περίπτωση περισσότερο από 60 μέρες.

2. Σε περίπτωση επιβολής κατάστασης έκτακτης ανάγκης οι Ένοπλες Δυνάμεις μπορεί να επεμβαίνουν για την αποκατάσταση της τάξης, αποκλειστικά με απόφαση της Βουλής, και μόνον όταν οι δυνάμεις της αστυνομίας δεν είναι σε θέση να πράξουν τούτο.

3.Η παράταση της προθεσμίας της έκτακτης κατάστασης μπορεί να γίνεται μόνο με έγκριση της Βουλής ανά τριάντα ημέρες, για περίοδο όχι μεγαλύτερη από ενενήντα ημέρες.

Άρθρο 174

1.Για την πρόληψη ή την άρση των συνεπειών θεομηνίας ή τεχνολογικού ατυχήματος, το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να επιβάλλει σε κατάσταση θεομηνίας, για περίοδο όχι μεγαλύτερη από τριάντα ημέρες, ένα τμήμα ή ολόκληρη την επικράτεια της χώρας.

2.Η παράταση της κατάστασης θεομηνίας μπορεί να γίνει μόνο με την έγκριση της Βουλής.

Άρθρο 175

1.Σε περίπτωση πόλεμου ή κατάστασης έκτακτης ανάγκης δεν περιορίζονται τα δικαιώματα

και οι ελευθερίες που κατοχυρώνονται στα άρθρα 15, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 29, 30, 31, 32, 34, 39 παράγραφος 1, 41 παράγραφοι 1,2,3 και 5, 42, 43, 48, 54, 55.

2. Κατά την κατάσταση θεομηνίας δεν περιορίζονται τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που προβλέπονται στα άρθρα 37, 38, 41 παράγραφος 4, 49, 51.

3. Οι αποφάσεις για την κήρυξη πολέμου, κατάστασης έκτακτης ανάγκης ή θεομηνίας πρέπει να προσδιορίζουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες, που περιορίζονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 176

Σε περίπτωση κήρυξης της χώρας σε κατάσταση πολέμου και αδυναμίας σύγκλησης της Βουλής, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, μπορεί να εκδίδει πράξεις που έχουν την ισχύ νόμου. Οι πράξεις αυτές πρέπει να εγκριθούν από τη Βουλή σε μια από τις πρώτες συνεδριάσεις της.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Άρθρο 177

1. Η πρωτοβουλία για την αναθεώρηση του Συντάγματος αναλαμβάνεται από το ένα πέμπτο τουλάχιστον των μελών της Βουλής.

2. Δεν επιτρέπεται η αναθεώρηση του Συντάγματος, όταν έχει αποφασισθεί η λήψη έκτακτων μέτρων.

3. Η πρόταση αναθεώρησης ψηφίζεται τουλάχιστον από τα δύο τρίτα των μελών της Βουλής.

4. Η Βουλή μπορεί να αποφασίζει, με απόφαση των δύο τρίτων των μελών της, να θέσει την ψήφιση των προτάσεων αναθεώρησης του Συντάγματος σε δημοψήφισμα. Η αναθεώρηση του Συντάγματος τίθεται σε ισχύ μετά από την επικύρωσή της με δημοψήφισμα, το οποίο διεξάγεται όχι αργότερα από εξήντα ημέρες από τη σχετική απόφαση της Βουλής.

5. Η συνταγματική αναθεώρηση που έχει ψηφιστεί, τίθεται σε δημοψήφισμα, όταν το ζητήσει το ένα πέμπτο του συνόλου των βουλευτών.

6. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν έχει δικαίωμα να αναπέμψει για επανεξέταση την απόφαση της Βουλής για την αναθεώρηση του Συντάγματος.

7. Νόμος που ψηφίστηκε με δημοψήφισμα εκδίδεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τίθεται σε ισχύ την ημερομηνία που προβλέπει ο νόμος.

8. Αναθεώρηση του Συντάγματος για το ίδιο ζήτημα δεν μπορεί να γίνει πριν περάσει ένα έτος από την ημέρα καταψήφισής της σχετικής πρότασης στη Βουλή και όχι νωρίτερα από την παρέλευση τριών ετών από την ημέρα καταψήφισής της με δημοψήφισμα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΩΟ ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 178

1. Οι νόμοι και οι άλλες κανονιστικές πράξεις που θεπίσθηκαν πριν από τη θέση σε ισχύ του Συντάγματος εφαρμόζονται μέχρι να καταργηθούν.
2. Το Υπουργικό Συμβούλιο προτείνει στη Βουλή τους αναγκαίους νόμους για την εφαρμογή του Συντάγματος.

Άρθρο 179

1. Η θητεία των συνταγματικών οργάνων που υφίστανται κατά την έναρξη της ισχύος του Συντάγματος λήγει όπως προβλέπεται στο νόμο με αριθμό 7491 της 29.04.1991 «Περί βασικών συνταγματικών διατάξεων», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Τα μέλη του Ακυρωτικού Δικαστηρίου εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους ως μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σύμφωνα με την προηγούμενη διάταξη.
3. Τα μέλη του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, τα εκλεγμένα από τις τάξεις των εισαγγελέων, αντικαθίστανται με νέα μέλη, εκλεγμένα από τη γενική συνέλευση των δικαστών.
4. Τα όργανα τοπικής αυτοδιοίκησης εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντα τους μέχρι τη λήξη της θητείας τους.

Άρθρο 180

1. Οι διεθνείς συμβάσεις που κυρώθηκαν από τη Δημοκρατία της Αλβανίας πριν τεθεί σε ισχύ το Σύνταγμα, θεωρούνται ως κυρωθείσες σύμφωνα με αυτό.
2. Το Υπουργικό Συμβούλιο υποβάλλει στο Συνταγματικό Δικαστήριο τις διεθνείς συμβάσεις, οι οποίες περιέχουν διατάξεις που έρχονται σε αντίθεση με αυτό το Σύνταγμα.

Άρθρο 181

1. Η Βουλή, έντος δύο έως τριών ετών από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Συντάγματος, θα ψηφίσει νόμους για τη δίκαιη ρύθμιση διαφόρων ζητημάτων, που σχετίζονται με τις απαλλοτριώσεις και δημεύσεις που έγιναν πριν από την ψήφιση του Συντάγματος, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 41.
2. Νόμοι και άλλες κανονιστικές πράξεις που ψηφίστηκαν πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Συντάγματος και σχετίζονται με τις απαλλοτριώσεις και δημεύσεις, εφαρμόζονται, όταν δεν έρχονται σε αντίθεση με αυτό.

Άρθρο 182

Ο νόμος με αριθμό 7491 της 29.04.1991 «Περί βασικών συνταγματικών διατάξεων», καθώς και οι άλλοι συνταγματικοί νόμοι παύουν να ισχύουν από την ημέρα που τίθεται σε ισχύ το Σύνταγμα.

Άρθρο 183

Το Σύνταγμα αυτό τίθεται σε ισχύ με την έκδοσή του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

